2 6 АВГ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 193 (18.670). • Чоршанба, 1983 йил 24 август • Баҳоси 3 тийин.

ДАЛА ИШЛАРИГА ЮКСАК СУРЪАТ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига амалий жавоб

ТЕЗ, СИФАТЛИ, ВАҚТИДА

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ИЛЬИЧ РАЙОНИДАГИ «ПРАВДА» СОВХОЗИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН

ТАДБИРЛАРИ

Совхозимиз чўлқуварлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг моддий-техника базасини, колхоз ва совхозларни 1983 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга шай қилиб қўйиш қандай бораётганлиги ҳақида»ги қарорини қизғин кутиб олдилар ва чин юракдан маъқулламоқдалар. Қарорда пахтакорларимизнинг бир йиллик бунёдкорлик меҳнатини муваффақиятли якунлаш, она-Ватанга 6 миллион тонна Ўзбекистон «оқ олтин»и етказиб бериб, юксак социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш йўллари аниқ-равшан кўрсатиб берилди. **Умумхалқ ишига 16.000 тонналик пахтаси билан муносиб улуш қўшишни азамат чўлқуварларимиз ўзларининг шарафли бурчи деб биладилар.**

Давлатимиз чўлқуварларга катта моддий-техника ёрдами кўрсатди. Халқимиз астойдил меҳнат қилди. Табиат ўжарликлари туфайли юз берган қийинчиликларни мардлик билан енгди. Бугун шуни қувонч билан айтамизки, 5200 гектар майдонда пахтадан юксак мажбуриятимизни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирилди. Лекин ҳали ҳам озгина кемтик ишларимиз бор. Бегона ўтлар ҳали тўла йўқотилганича йўқ. Заракунандаларга қарши курашни авж олдиряпмиз. Ғўзаларни «шарбат» сувига қондиряпмиз. Чеканкани туғаллаганимизга кўп бўлди. Лекин ёншохларни ҳам чилпишга тўғри келяпти. Айни кезда пахта йиғим-терими, хусусан машина теримига тайёргарлик ишларини бутун фронт бўйлаб кенг кўламда авж олдирмоқдамиз.

Хўш, ўн биринчи беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган 1983 йилги пахта йиғим-терими мавсумини қандай ўтказамиз? Бу борада совхоз маъмурияти ва партия комитети қандай тадбирлар белгилади? Пахта тайёрлаш давлат плани ва социалистик мажбуриятни қачон бажарамиз? Далаларимизда нечта «зангори кема» ишлайди? Уларнинг иш унумдорлиги қандай бўлади? Биз мана шулар ҳақида фикр юритмоқчимиз. Бу ҳақда бошқа хўжаликлар раҳбарларининг фикр-мулоҳазаларини эшитишга ҳам тайёрмиз. Зотан, мақсадимиз битта — у ҳам бўлса пахта йиғим-теримини жуда қисқа муддатларда ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш, зиммага олган мажбуриятларимизни шараф билан бажариб, партиямизга ёруғ юз билан ғалаба рапорти беришдир.

Совхозимиз коллективи план бўйича 14.725 тонна пахта тайёрлаши ва юқори сорт билан давлатга топшириши керак. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари, партия Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқидан илҳомланган **чўлқуварларимиз 16.000 тонна пахта тайёрлашга қатъий азму қарор қилдилар. Далаларимиздаги ҳосил чўғи мажбуриятимизни сўзсиз бажариш мумкинлигидан далолат бермоқда. Лекин халқ ибораси билан айтганда, чаноқдагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб.** Шундай экан, бутун куч, техника воситаларини сафарбар этиб, йиғим-теримни тезкорлик билан туғалламоғимиз, **она-Ватанга фақат юқори ва аъло сифатли «оқ олтин» етказиб бермоғимиз, нобудгарчилик кўринишларига мутлақо йўл қўймаслигимиз лозим.**

Етиштирилган **ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб оламиз.** Қолган 10 процентини бошқа хил механизм-агрегатлар ёрдамида саранжом-саришталаймиз. Совхозимиз территориясида истиқомат қилаётган аҳолининг ҳаммаси, у кекса-ёш, ўсмирлигидан қатъи назар, йиғим-теримда баҳоликудрат қатнашади, ҳеч ким бу ишдан четда турмайди. Меҳнат интизомига риоя қилиб, кунлик графикларни ортиғи билан адо этади. Бу ҳақда совхозимиз ишчи-хизматчилари, уларнинг оила аъзолари билан суҳбатлашиб, шундай қарорга келдик.

> **• БУ ЙИЛ ВАТАНГА 16 МИНГ ТОННА ПАХТА СОТАМИЗ**
>
> **• 14725 ТОННА ПАХТАНИ МАШИНАДА ТЕРАМИЗ**
>
> **• ДЕФОЛИАЦИЯНИ, ТЕРИМГА ТАЙЁРГАРЛИК ИШЛАРИНИ ТАШКИЛИЙ ЖИҲАТДАН ПУХТА ЎТКАЗАМИЗ**

Хўжалигимиз измида 136 та «зангори кема» бор. Уларнинг асосий қисмини ремонтдан чиқариб, мавсумга тахт қилиб қўйдик. Қолган қисми зудлик билан сифатга алоҳида эътибор берилган ҳолда шайланмоқда. Трактор тележкалари, барча механизм-агрегатлар ҳам қўлдан чиқарилди. **Байроқча кўтарилиши билан барча машиналар ишга туширилади ва икки сменада ишлатилади.** Техника воситаларини 260 дан ортиқ азамат механизаторларимиз моҳирлик билан бошқарадилар. Ипатоволиклар методи асосида 30 та звенони ўз ичига олган 10 та терим-транспорт отряди тузиб, иш бошига ташкилотчи коммунистлар ва мутахассисларни қўйдик. Ҳар бир машина экипажи учун механик-ҳайдовчилар билан маслаҳатлашиб, уларнинг розилигини олиб, конкрет топшириқлар белгиладик. **Совхозимиз бўйича ҳар бир машина билан мавсум давомида ўртача 145—150 тонна пахта терилади.**

Лекин механик-ҳайдовчиларимизнинг катта кўпчилиги ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олдилар. Масалан, донгдор механик-ҳайдовчиларимиздан Назар Норбоев, Мустафоқул Умурзоқов, Ғайрат Эсонқулов, Қурбонбой Қўрғонов, Саттор Сориевларнинг ҳар бири 250 300 тоннадан «оқ олтин» териш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Совхоз маъмурияти ва партия комитети бу ватанпарварлик ташаббусини ҳамманинг мулкига айлантириш чораларини кўради. Шуни алоҳида таъкидлаймизки, бу йил совхозимиз бўйича машинада пахта териш планини бажармаган бирорта механизатор бўлмайди. Илғорларни мукофотлаш учун пул ва қимматбаҳо саноат моллари ажратамиз. Мусобақага ҳар 10 кунда якун ясаб борамиз.

Совхозимиз шароитида ишчи кучи кам. Шу сабабли барча бўлимлар ва бригадаларда машиналар, механизм-агрегатларга катта умид боғланмоқда. Гектаридан 30-35 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилган бободеҳқон Эгамберди Ботиров, Номоз Ҳайитмаматов, Турот Норқулов, Тошпўлат Раҳматовлар бошлиқ бўлимларда, 35-40 центнерчи Тоғай Идиқулов, Мунаввар Мирбобоева, Сайдулла Бўтаев, Олим Шомуродовлар бошлиқ бригадаларда етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси қўл кучи ишлатилмасдан фақат «зангори кема»лар билан саранжом-саришталаб олинади. **Бир чаноқ «оқ олтин»нинг исроф бўлишига йўл қўйилмайди.** Барча бўлимларимиз ва бригадаларимизда ҳам шундай тадбирлар белгиланиб чиқилди. Дала — тележка — пункт методи кенг қўлланилади.

Белгиланган тадбирларимиздан яна бир муҳими шуки, **дефолиацияни 5 сентябрда бошлаб, 15 сентябрда тўла тамомлаймиз.** Дефолиация учун зарур бўлган химикатларни тайёрлаб қўйдик. Бу тадбирни ўтказишда ер аппаратлари, гражданавиацияси самолётларидан самарали фойдаланамиз. Бир марта химикат сепиш билан баргларнинг тўла тўкилишини таъминлаш чораларини кўрамиз. Химикатларни асосан эрталаб ва кечки салқинда сепдирамиз. Шундай қилинганда химикатлар шабнамли баргларга яхши ёпишади ва тез тўктиради. **20 сентябрдан машина теримини оммавий равишда бошлаймиз. Тайёрлов ташкилотларига 14.725 тонна пахта топшириб, йиллик планни 10 октябрда бажарамиз.** 16.000 тонналик маррани эса 20 октябрь куни тўла адо этамиз.

Пахта йиғим-терими даврида бригадалар, бўлимлараро **мусобақани бутун чоралар билан кучайтирамиз. Мусобақада механик-ҳайдовчилар, тележкачилар, шофёрлар, тўкилган пахтани терувчилар ва қуритувчилар — ҳамма фаол иштирок этади. Дастлабки кунларда йиллик планнинг 4—5 проценти миқдорида, сўнгра 6—7 процентига тенг, ниҳоят, 10 процентидан ошириб пахта тайёрлашга эришамиз.** Дала меҳнатчилари орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ва идеология ишларини кучайтирамиз, самарадорлигини оширамиз. Дала шийпонларини меҳнат аҳлининг маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирамиз. Медицина, савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатишни шу жойларга кўчирамиз. Пахта тайёрлаш илғорларининг иш услубини ҳамманинг мулкига айлантириш чораларини кўрамиз. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаймиз. Ташаббусларга кенг йўл очамиз. 1983 йилни барча соҳалардаги, хусусан пахта тайёрлашдаги планлар ва социалистик мажбуриятларни тўла ва ортиғи билан бажариш йилига айлантирамиз. Бу билан СССРнинг Озиқ-овқат программаси муваффақиятли амалга оширилишига ўз ҳиссамизни қўшамиз.

А. ҚАЮМОВ — «Правда» совхозининг директори, И. ЖАББОРОВ — партия комитети секретари, И. АБДУРАСУЛОВ — бош агроном, С. РАЖАПОВ — бош инженер.

ЧЎЛҚУВАРЛАР МАРРАСИ

• Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1983 йилги пахта ҳосилини териш ва «оқ олтин» мавсумига тайёргарлик кўриш ҳақидаги қарорига амалий иш билан жавоб бераётган Охунбобоев номли совхоз (Жиззах область, Октябрь райони) чўлқуварлари ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Хўжалик аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиб, давлатга 9 минг тонна пахта топширишга аҳд қилишган. Суратларда: 1. 6-бўлимнинг бригада бошлиғи К. Қудратов. У бошлиқ бригада аъзолари 50 центнердан хирмон кўтариш иштиёқида меҳнат қилишаётир. 2. Бўлим пахтазорларида ғўзаларга ишлов бериш пайти.

А. Тўраев фотолари.

СЕРКЎСАК ҒЎЗАЛАР

Косон районидаги «Шарқ юлдузи» колхози деҳқонлари ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил она-Ватан хирмонига 3900 тоннадан зиёд чўл пахтаси армуғон этишга бел боғлашган. Маълумки, ютуқлар ўз-ўзидан қўлга киритилмайди. Ҳамиша тадбиркорлик билан фидокорона меҳнат қилган, сувдан, ердан, техникадан оқилона ва унумли фойдаланиб иш тутган деҳқонгина кўзлаган маррасини эгаллайди.

— Айниқса, қўриқ ерларда деҳқончилик қилишнинг ўзига хос қийинчиликлари ва машаққатлари бор, — дейди колхоз раиси Тўхтамиш Халилов. — Лекин билаги меҳнатда чиниққан пахтакорларимиз ҳар қандай қийинчиликларни тадбиркорлик ва мардлик билан енгмоқдалар. Барча бригадаларга ишнинг кўзини биладиган, деҳқончиликда бой тажрибага эга бўлган миришкор деҳқонлар бош-қош бўлишяпти. Шу туфайли ҳам хирмонимиз салмоғи йил сайин юксалиб, чўл ерларининг ҳосилдорлиги ошмоқда.

Дарҳақиқат, колхознинг жонкуяр деҳқонлари далаларда чинакамига меҳнат қилишяпти. Бутун куч ва имкониятлар ғўзаларни серҳосил бўлиб ўсишига қаратилган. Ҳар бир туп ғўза деҳқон ардоғида.

Колхозда юқори ҳосил мусобақаси авж олдирилган. Кўплаб бригадаларнинг пахтакорлари бу йил 55—60 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Бўрихол Сатторова, етакчилик қилаётган бригада чўлқуварлари 55 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бригаданинг Тошниёз Зарипов, Бобомурод Саноев, Хушмурод Келдиёров сингари ўнлаб пахтапарварлари ғўзани меҳр билан парвариш қилишяпти.

Колхознинг Бўта Хушвақтов, Абдуназар Эргашев сингари пешқадам бригадалари ғўза парваришини намунали олиб бормоқдалар. Деҳқон меҳрига қонган ҳар бир туп ғўзада ғуж-ғуж ҳосил нишоналари кўзга ташланади. Пастки шохларда эса 3—4 тадан бўлиқ кўсак бунёдга келтирилган.

С. БОЙМУРОДОВА.

Озиқ-овқат программаси амалда

ЧОРВАДОРЛАР МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

• КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Қамаши райони чорвадорлари гўшт етиштиришни кўпайтиришда ўтган йилги марради ўзиб кетдилар. Давлатга 2612 тонна бўрдоқи гўшти етказиб берилиб, йиллик план ортиғи билан адо этилди. Бу пландагидан 152 тонна кўпдир.

Қўлга киритилган муваффақиятга Ленин номли, Калинин номли, «Партия XXII съезди» колхозлари ва Карл Маркс номли, «Қорабоғ», «Фарғона» совхозларининг бўрдоқибоқарлари муносиб ҳисса қўшдилар.

• Ғузор райони паррандабоқарлари илк муваффақиятни қўлга киритдилар. Давлатга пландаги 4 миллион 290 минг дона ўрнига 4 миллион 350 минг дона тухум етказиб берилди.

Бу муваффақиятга тухум тайёрлаш халқ хўжалик планларини бажарган «Ғузор» давлат наслчилик заводи, «Партия XXII съезди» колхози ва Ленин номли, Охунбобоев номли совхозларнинг паррандабоқарлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Район паррандабоқарлари ички имкониятларини ҳисоблаб, она-Ватанга жами 5 миллион 600 минг дона тухум етказиб бериш мажбуриятини қабул қилдилар.

• Поп райони паррандабоқарлари жонажон партиямиз Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, давлатга тухум сотиш планини муддатидан олдин бажардилар. Тайёрлов пунктлари поплик паррандабоқарлардан 1 миллион 880 минг дона ўрнига 1 миллион 900 минг дона тухум қабул қилиб олди. Бу 1982 йилнинг шу давридагига нисбатан 43 минг дона кўпдир.

Планнинг бажарилишига Ленин номли Поп агросаноат бирлашмаси, «Найман», «Поп» совхозлари паррандабоқарлари муносиб ҳисса қўшдилар. Мажбурият ҳисобига тухум топшириш қизғин давом этмоқда.

• Коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган Ёзёвон районидаги «Шарқ юлдузи» колхози чорвадорлари гўшт тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Давлатга 40,5 тонна бўрдоқи гўшт етказиб берилди. Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 430—450 килограмм тош босди. Бўрдоқичилик пунктида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 22 тонна кўп гўшт етиштирилди.

Бу муваффақиятга бўрдоқибоқарлардан Деҳқонбой Раҳимов, Зулфиқор Абдуқодировлар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Айни кунларда колхоз бўрдоқичилик пунктида 92 бош қорамол сўқимга боқилмоқда.

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

АРЗОН, ИХЧАМ, ПУХТА

«Қишлоқ меҳнаткашларига арзон, ихчам, пухта ва қулай машиналар етказиб берамиз!» — «Ташхимсельмаш» заводи ишчи-хизматчиларининг меҳнат шиори шундай. Корхонада ишлаб чиқарилаётган «ОВХ-14» чанглагич-пуркагич аппарати такомиллаштирилиб, «ОВХ-28» маркали янги машина яратилди. Унинг иш унумдорлиги аввалгисига қараганда икки ҳисса кўп. Машина соатига 20 гектар майдонга сифатли ишлов бера олади. Айни пайтда тежамкор ҳам.

Корхонада тайёрланаётган «ОПХ-28», «КВ-3,6» чанглагич-пуркагич ҳамда ғўзапоя юлиш мосламаларига ҳам буюртмалар ортиб боряпти. Уларнинг адреси турлича: Иттифоқимизнинг Қозоғистон, Озарбайжон, Туркманистон, Тожикистон республикалари; хорижий мамлакатлардан — Сурия, Мозамбик, Никарагуа, Ангола, Афғонистон ва ҳоказо.

— Дала меҳнаткашларининг талаб ва истакларини ҳисобга олиб, маҳсулотларимизни янада такомиллаштиришга қатъий киришдик, — дейди завод директори ўринбосари Бахтиёр Тошпўлатов. — Ҳар қачонгидан ихчам, пухта ишлайдиган машиналар яратиш йўлида олимлар ва конструкторлар билан ҳамкорликда ижодий изланишлар олиб боряпмиз. Ҳозир корхонамизда ойига 400 дан зиёд турли хил маркали қишлоқ хўжалиги машиналари тайёрланяпти. Йил охиригача 4 минг 800 та «ОВХ-28» аппаратлари ишлаб чиқаришни кўзлаганмиз...

«Ташхимсельмаш»чилар тайёрлаётган ва ишлаб чиқарилиши кўзда тутилаётган машина-механизмлар қишлоқ хўжалигида, хусусан пахтачиликда меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда катта роль ўйнаши, шубҳасиз.

Р. ШОДИЕВ.

1 МИЛЛИОН ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ТАЙЁР

Республикамиз маккажўхорикорлари 1 миллион тонна «каҳрабо дон» тайёрлаб, дастлабки ютуқни қўлга киритдилар. Бу улкан хирмонга Қорақалпоғистон АССР ва областлар қуйидагича ҳисса қўшдилар.

- **Қашқадарё области** — 191,8 минг тонна,
- **Сурхондарё области** — 124,5 минг тонна,
- **Бухоро области** — 110,8 минг тонна,
- **Тошкент области** — 95,9 минг тонна,
- **Жиззах области** — 92,3 минг тонна,
- **Фарғона области** — 85,0 минг тонна,
- **Андижон области** — 60,8 минг тонна,
- **Наманган области** — 60,4 минг тонна,
- **Сирдарё области** — 55,0 минг тонна,
- **Самарқанд области** — 42,8 минг тонна,
- **Навоий области** — 34,3 минг тонна,
- **Хоразм области** — 27,3 минг тонна,
- **Қорақалпоғистон АССР** — 11,9 минг тонна юқори сифатли дон тайёрлади.

МАККАЖЎХОРИКОР ЎРТОҚЛАР! Ўрим-йиғим суръатини янада кучайтиринг. Комбайнларни икки сменада тўла қувват билан ишлатинг! Бекор туришига йўл қўймант! Сўталарнинг донини тезроқ янчиб олайлик! Юксак социалистик мажбуриятларни тез кунларда бажарайлик!

СУВНИ ТЕЖАЙЛИК

23 август куни Тошкентда паст босимли қувур ётқизилган ёпиқ суғориш системаларини лойиҳалаш ва қуриш ҳамда суғоришни механизациялаш проблемаларига бағишланган Бутуниттифоқ илмий техника кенгаши очилди. Кенгашда барча иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинграддан келган гидротехниклар, мелиораторлар, олимлар, конструкторлар, лойиҳачилар, қидирувчилар қатнашмоқда. СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Б. Г. Штепа доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари уч кун мобайнида ер ости қувур системаларини лойиҳалаш, уларни ётқизиш ва ишлатиш борасида орттирилган тажрибани бир-бирлари билан баҳам кўрадилар, ўзбек ирригаторларининг сувдан мақбул тарзда фойдаланиш борасидаги ишлари билан, суғоришни механизациялаш ва автоматлаштиришда ишлатиладиган янги асбоб-ускуналар билан танишадилар, ирригация қурилишларида бўладилар.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛАР БАЙРАМИ

23 август куни Тошкентда Руминия фашистлар зулмидан озод қилинган куннинг 39 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар социалистик қурилишда румин халқига янги улкан муваффақиятлар тиладилар, СССР билан РСР ўртасидаги дўстона муносабатлар бундан буён ҳам социализм ва тинчлик манфаатлари йўлида ривожланаверади, деб ишонч билдирдилар. (ЎзТАГ).

КОЛХОЗЛАР КЕНГАШИ

Тошкентда Ўзбекистон республика колхозлар кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Бухоро область колхозлар кенгашининг СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш борасидаги фаолияти кўриб чиқилди, Гулистон, Оққўрғон ва Китоб районларидаги колхозлар кенгашларининг хўжаликларда меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашни такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик машина-ускуналари ва ёнилғи-мойлаш материалларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, колхозлар Уставига аниқ риоя этилишини таъминлаш борасидаги фаолияти тўғрисида берган ҳисоботлари тингланди.

Мажлис қатнашчилари Сурхондарё область колхозлар кенгашининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги иш тажрибаси билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

ВЦСПСнинг таклифига биноан СССРга келган Канада почта ходимлари касаба союзининг делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. Мамлакат почта ходимлари касаба союзининг президенти, Канада ишчилар конгрессининг вице-президенти Жан Клод Парро делегацияга бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, алоқа корхоналарида бўлдилар, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раҳбарлари билан учрашдилар. Делегация бир қанча саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарида бўлади. (ЎзТАГ).

ДЕФОЛИАЦИЯ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Шу мавсумда Ўзбекистоннинг пахта далаларига ўттиз олти мингта «зангори кема»ни чиқариш мўлжалланади. Дефолиацияни юксак сифатли қилиб ўтказиш машина-ускуналардан самарали фойдаланишга ёрдам беради. 23 август куни Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгашида шу муҳим ишни қандай қилиб яхшироқ бажариш тўғрисида гап борди. Кенгашда «Узсельхозхимия» область бирлашмалари раислари, ўсимликларни муҳофаза қилиш станциялари директорлари, авиаторлар, республика министрликлари ва идоралари раҳбарлари ва мутахассислари қатнашдилар.

Кенгаш қатнашчилари республикада мўл пахта ҳосили етилаётганлигини айтдилар. Аммо турли даладаги ғўзанинг ўсиши турлича, шунинг учун ҳам дефолиацияни ҳар бир конкрет картадаги ғўзанинг ҳолатини назарда тутиб, табақалаштириб ўтказиш лозим. Бу ишни ҳамма далаларда саккиз-ўн кунда туғаллаш, ишлар ғоятда сифатли чиқишига эришиш вазифаси қўйилди.

Кенгашда ғўзага ишлов беришда ерда туриб ишлатиладиган воситаларни кенг кўламда қўллаш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шу йил ғўза дефолиациясида етти мингтадан кўп чанглатгич-пуркагичдан фойдаланиш мўлжалланади. Янгийўл ва Ўрта Чирчиқ районларининг хўжаликлари бунга мисол бўла олади. Бу ерларда ғўза баргларини тўкишда авиациядан тамомила воз кечишди! Ердаги бутун аппаратларни тезроқ тайёр ҳолга келтириш ғоят муҳим ишдир. Аэродромларни, юк ортиш воситаларини тайёрлашни тезлатиш, РСФСР, Украина, Қозоғистон, бошқа республикалардан Ўзбекистонга келаётган учувчиларнинг меҳнат қилиши ва дам олиши учун зарур шароитларни яратиш ҳам лозим.

Бу йил республикада кам заҳарли дефолиантлар янада кенг ёйилиши лозимлиги кенгашда айтиб ўтилди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг ҳамма хўжаликларида «УДМ» типидаги препаратларни қўллаш учун шарт-шароитлар яратилди. Ўтган йили бу препаратлар жуда яхши натижалар берганди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Е. А. Айтмуротов, СССР гражданавиацияси министрининг ўринбосари В. В. Кузькин нутқ сўзладилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

КОММУНИСТЛАР ОЛДИНДА

Жиззах районидаги Жданов номли совхоз — ишлаб чиқариш комплекс ривожланаётган хўжаликлардан бири. Бу ерда жамоат чорвачилигини юксалтиришга катта эътибор берилмоқда.

Бироқ, партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантиришнинг янги-янги резервлари тилга олинмоқда. Гўшт ва сут етиштиришни кескин кўпайтиришда коммунистларнинг авангардлигини кучайтириш хусусида ўзаро талабчанлик билан фикр юритилмоқда. Бундан икки-уч йил муқаддам хўжаликда жами қорамоллар тўрт юзга етиб-етмасди. Уларнинг зоти ҳам талабга жавоб бермасди. Коммунистлар бу ишда тубдан бурилиш ясашга қарор қилишди. Янги ферма биноси қурилди. Техника воситалари, ишчи кучи билан етарли даражада таъминланган ем-хашак бригадалари ҳам ихтисослаштирилган бўлим қарамоғига ўтказилди. Бу ишларнинг натижаси бугун яққол кўзга ташланиб турибди: хўжаликда 967 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Подада сигирлар салмоғи анча кўпайди. Уларнинг асосий қисмини «Эстония қизили» зотли сермаҳсул моллар ташкил этмоқда. Ўзак йилнинг биринчи ярмида давлатга 85 тонна гўшт, 275 тонна сут етказиб берилди.

Сут-товар фермаси партия группасининг ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар бу ютуқлар эгалланадиган юксак марралар йўлидаги дастлабки босқич эканлигини эътироф этдилар. Асосий эътибор амалга ошириладиган вазифаларга, ҳал этилиши лозим бўлган муаммоларга қаратилди.

— Коммунистнинг шахсий ибрати партия группасида, айниқса, яққол кўзга ташланади, бошқаларни янги марраларни эгаллашга руҳлантиришда ҳал қилувчи аҳамият касб этади, — деди партия группасининг ташкилотчиси Ҳотам Ҳамроев. — Группамиз тўрт коммунист, икки КПСС аъзолигига кандидатни бирлаштириб турибди. 30 кишидан иборат меҳнат коллективимизнинг негизини ташкил этувчи партия группаси ишлаб чиқаришда тобора катта ўрин тутмоқда. Ҳар бир янгилик, ташаббусда партия группасининг етакчилиги намоён. Бирон бир камчилик ёки нуқсон содир бўлдими, демак, биз бу соҳада эътиборсизлик қилганмиз. Бинобарин, ҳар бир коммунист ўзига берилган топшириқни астойдил бажариши лозим.

Сут соғувчи Пўлатой Қурбонова район партия комитетининг бюро аъзоси сифатида чорвадорлар ўртасида алоҳида ибрат кўрсатмоқда. Бу йил у ҳар бир сигирдан 3,5 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Ёки ёш коммунист Мавлуда Ҳасановани олайлик. У ҳам маҳсулдорликни оширишда ташаббус кўрсатаётир. Коммунист Отабек Донобоевни коллективда таъсирчан сўзли агитатор сифатида ҳурмат қилишади. У ўз қарамоғидаги қорамолларни намунали парвариш қилиб, ҳар куни 300—400 грамм семиришига эришмоқда. Айни пайтда ҳар бир суҳбатни кичик коллектив ҳал этаётган катта-катта вазифалар билан боғлаб, жонли, қизиқарли, таъсирчан ўтказмоқда. У КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари, социалистик интизомни мустаҳкамлаш тўғрисида яқинда қабул қилинган қарордан келиб чиқадиган вазифалар ҳақида мароқли суҳбатлар уюштирмоқда. Буларнинг ҳаммаси чорвадорларнинг онгли ташаббускорлигини кўтаришга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, чорва маҳсулдорлигини оширишга олиб келмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида йўл қўйилаётган камчиликлар ҳам ошкора тилга олинди.

— Тўғри, ютуқларимиз оз эмас, — деди сут соғувчи Пўлатой Қурбонова, — лекин бугунги кун талаблари билан ўлчайдиган бўлсак, бу ютуқлар бизни қаноатлантирмайди. Биз ҳануз ишлаб чиқаришни юксалтиришга сарфланаётган маблағлардан етарли самара олмаётирмиз. Фан-техника янгиликларини жорий этишда сусткашликка йўл қўйяпмиз. Ҳаммангиз биласиз: икки йил муқаддам фермада хлорелла цехи ишга туширилган эди. Унинг «ёрдами» билан сигирларнинг сути кўпайтирилган, қаймоқлилиги оширилган эди. Ҳозир эса шу цех гоҳ ишлаб, гоҳо ишламайди. Ҳолбуки, биз цех ишини янада кенгайтиришимиз, суспензияни кўпроқ ишлаб чиқиб, ундан фақат сигирларни эмас, балки бўрдоқига боқилаётган молларни парваришлашда ҳам фойдаланишимиз лозим. Биз мутахассисларнинг, айрим кишиларнинг бу муҳим ишга бефарқлик билан қараётганлигига ортиқ муроса қила олмаймиз.

Коммунистлар сут-товар фермасини тўла механизациялаш юзасидан белгиланган тадбирлар ҳам бажарилмаётганлигини танқид қилишди. Йиғилишда ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва самарадорликни ошириш юзасидан коммунистларга берилган партия топшириғи қандай бажарилаётганлиги изчил кузатиб борилмаётганлиги ҳам принципиал эътироз туғдирди.

Коммунист Файзулла Авалбоев ҳам ўз сўзида йўл қўйилаётган камчиликларнинг сабабларини конкрет кўрсатиб берди. Коммунистларга берилган партия топшириқларининг бажарилишини узлуксиз назорат қилиб бориш, вақти-вақти билан уларнинг ҳисоботини эшитиб туриш кераклигини таъкидлади. Партия группасининг ташкилотчиси Ҳ. Ҳамроев талабчанликни бўшаштириб юборганлиги, коммунистларнинг талаб ва истаклари, фикр ва мулоҳазаларини маъмуриятга вақтида маълум қилиб, амалий чоралар кўрмаганлиги кескин танқид қилинди. Пўлатой Қурбонова партия группасининг ташкилотчиси қилиб сайланди.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЙЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

Шу кунларда бутун мамлакатда Совет—Ҳиндистон дўстлиги ойлиги программаси асосида жамоатчилик йиғилишлари, дўстлик кечалари ва митинглари ўтказилмоқда, кўргазмалар ва кинокўриклар ташкил қилинмоқда. Ойлик дўст давлат мустақиллигининг 36 йиллигига ҳамда СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг 12 йиллигига бағишланган.

(ТАСС).

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

СССР Олий Советининг таклифига биноан Канада жамоалар палатасининг спикери Ж. Сове бошчилигидаги Канада парламенти делегацияси 22 август куни расмий визит билан Москвага келди.

(ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

✦ УКРАИНА ССР. Уренгой-Ужгород газопроводининг Карпат тоғлари участкасидаги иншоотлари қурилиши муваффақиятли якунланмоқда. Суратда: «Зактрубопроводстрой» трестининг пайвандчилари иш устида.

✦ ТОЛЬЯТТИ. Волга автомобиль заводининг мутахассислари шаҳар ичида юк ташиш учун янги кичик ҳажмли электромобилларни яратмоқдалар. Суратда: ВАЗ-2802 электромобилининг тажриба нусхаси.

✦ ЛИТВА ССР. Халқ турмуши музейида меҳмонлар меъморчилик ёдгорликлари билан яқиндан танишадилар. Бу ерда халқ ижодиёти фестиваллари ўтказиб турилади. Суратда: бадиий ҳаваскорларнинг чиқиши.

(ТАСС фотохроникаси).

ВАЗИФА—ТАРАҚҚИЁТГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси

ЮНЕСКО эълон қилган коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси (КРХП) диққат марказида халқаро информация айирбошлаш, коммуникация соҳасида айрим мамлакатлар ўртасидаги тафовутни камайтириш, информация соҳасидаги империализмга қарши, информация соҳасида янги, адолатлироқ ва самаралироқ жаҳон тартиби ўрнатиш учун кураш проблемалари турибди.

35 мамлакат, шу жумладан, СССР, ГДР, Куба, АҚШ, Франция, ГФР ва ривожланаётган ёш давлатларнинг катта бир группасидан иборат КРХП ҳукуматлараро кенгаши икки йилдан бери ишлаб турибди. Тинчликни ва халқаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга, инсон ҳуқуқларини ривожлантиришга, ирқчиликни, апартеидни ва урушга гижгижлашни тугатиш учун курашга оммавий ахборот воситаларини сарфлашга доир асосий принциплар тўғрисида беш йил муқаддам ЮНЕСКО маъқуллаган декларация шу кенгаш фаолиятига асос қилиб олинган.

Варшава Шартномасининг қатнашчилари Прага Сиёсий декларациясида уқтириб ўтганларидек, давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч муҳитини вужудга келтирмай туриб уруш хавфини камайтириб бўлмайди. Бу эса сиёсий мулоқотни ривожлантириш, иқтисодий ва ҳарбий соҳаларда тегишли тадбирларни кўриш билан бирга ҳаққоний ахборот тарқатишни, улуғ давлатчилик даъволаридан, ирқчиликни, шовинизмни ва миллий мумтозликни пропаганда қилишдан, бошқа халқларга ўз турмушини қандай қуриш ҳақида насиҳат қилиш йўлидаги уринишлардан, зўравонликни тарғиб қилишдан ва уруш жазавасини авж олдиришдан воз кечишни талаб қилади.

Бизнинг мафкуравий душманларимиз, шу жумладан АҚШдаги мана шундай кимсалар жамоатчилик фикрини шакллантириш ишида оммавий ахборот воситаларига ўз манфаатларини кўзлаб катта эътибор бермоқдалар. Ҳатто Оқ уй шу йилнинг бошларида ташқи сиёсат пропагандасини узоқ муддатли планлаштириш учун министрлар даражасида махсус комитет тузиш ҳақида фармойиш берди. Бу комитет олдига Вашингтоннинг халқаро миқёсдаги ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш ва урушга қарши ҳаракатга тўсқинлик қилиш вазифаси қўйилди.

Кўкламда Нью-Йоркда АҚШ етакчи матбуот, радио, телевидение органлари вакилларининг конференцияси ўтказилди. Пропаганда назариётчиси Р. Мэнофф қилган асосий докладлардан бири «Америка матбуоти тинчлик проблемаларини муҳокама қилиши зарурми?» деб аталган эди. Докладчи бу саволга салбий жавоб қайтарди. «Тинчлик давлатнинг асосий мақсади қилиб қўйилган пайтдагина тинчлик проблемаларини ёритишга ихтисослашган журналистикага йўл қўйиш мумкин. Ҳозирги пайтда бунга эҳтиёж йўқ» — деди у.

Конференцияда бундан бошқа ҳам характерли эътирофлар қилинди. Калифорния университетининг журналистика профессори У. Дормэн Совет Иттифоқи тўғрисида «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост», «Лос-Анжелес таймс», «Уолстрит жорнэл», «Крисчен сайенс монитор» газеталарида, «Тайм» ва «Нью-суик» журналларида, АП ва ЮПИ агентликлари орқали ўтган йилнинг сўнгги ойларидан бирида эълон қилинган материалларни ўзи анализ қилиб чиқиши натижалари ҳақида ахборот берди. У мана бундай хулосага келди: «Русларнинг ниятлари ва уларнинг феъл-атвори ҳамон энг қора бўёқлар билан тасвирланмоқда. Журналистлар Вашингтоннинг расмий доиралари бераётган мавзуларда зўр бериб маддоҳлик қилмоқдалар. Американикларни жуда қаттиқ ташвишга солаётган хавф-хатарларга матбуотда ҳеч бир жавоб берилмаяпти, анализ қилиш ўрнига эса, аввалгидек ёрлиқлар ёпиштириш билан шуғулланилмоқда».

Дормэннинг АҚШ оммавий ахборот воситаларини бирмунча холисона тасвирлаб берган доклади конференцияда танқид қилинди. Конференция қатнашчилари асосан антисоветизмни, милитаризмни авж олдириш, халқларнинг социал ва миллий озодлик йўлидаги курашига нисбатан нафратни кучайтириш йўлига амал қилдилар. Вашингтоннинг оммавий коммуникация соҳасидаги сиёсати моҳияти ҳам мана шундан иборат, у ердагилар ўз иттифоқчиларига ва ривожланаётган давлатларга айни мана шундай оммавий коммуникацияни тиқиштиришни кўзламоқдалар.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси шу ниятлар амалга оширилишига йўл қўймай, имкони борича кўпроқ мамлакатлар ва уларнинг оммавий ахборот воситалари фаолияти тинчлик ҳамда социал тараққиёт манфаатларига хизмат қилишига кўмаклашмоқда. Бу программанинг аҳамиятини ҳаддан ташқари ошириб юбориш ярамайди, аммо уни камситиш ҳам керак эмас.

Ҳозирги вақтгача турли мамлакатлар КРХП ҳисобига 5 миллион 218 минг доллар маблағ бераждакларини айтишди. Бироқ, КРХП ҳукуматлараро кенгашига жами қиймати 8 миллион доллардан ошадиган элликтадан кўпроқ лойиҳани пул билан таъминлаш тўғрисида илтимос тушди. Хўш, бу кўпми? Таққослаш учун шуни айтиш керакки, Қўшма Штатларнинг Информация агентлиги (ЮСИА) ҳар йили ташқи сиёсат пропагандасига 700 миллион долларга яқин пул сарфлайди. АҚШ мафкуравий ғаламисликларга ҳар йили 3 миллиард доллардан кўпроқ маблағ сарфламоқда. НАТОга аъзо бўлган бошқа мамлакатларда ҳам пропаганда учун катта маблағ ажратилмоқда.

Ривожланаётган мамлакатлар капиталистик Ғарбдан жуда катта миқдорда қарздор бўлиб қолган бир пайтда коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг фондлари айниқса арзимас бўлиб кўринади. Чунончи, Лотин Америкасидаги атиги уч мамлакат (Аргентина, Бразилия, Мексика)нинг қарзи, матбуот маълумотларига қараганда, 200 миллиард долларга етган. Ривожланаётган мамлакатларнинг ривожланган капиталистик давлатлардан жами қарзи эса 630 миллиард доллардан ошиб кетди. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари процентларнинг ўзи юзасидан ҳар йили АҚШга ва бошқа капиталистик давлатларга 109 миллиард доллар тўлашга мажбурдирлар.

Мана шу фактлар муносабати билан Ғарб ривожланаётган давлатларнинг оммавий ахборот ва алоқа воситаларини ўз назорати остида сақлаб туриш учун ҳамма имкониятларга эгадек, КРХП ёрдами билан Ғарбнинг тазйиқига қаршилик қилиш йўлидаги куч-ғайратлар беҳудадек кўриниши мумкин. Аммо бу куч-ғайратлар беҳуда эмаслигини, фойдасиз эмаслигини тажриба кўрсатиб турибди. Шу дамгача эришилган амалий натижаларнинг энг муҳими шундан иборатки, ривожланаётган мамлакатларнинг оммавий ахборот воситаларига ёрдам беришнинг ҳам регионал, ҳам миллий кўпгина энг муҳим программалари монополияларнинг назоратсиз фаолияти соҳасидан чиқариб олиниб, ЮНЕСКО ихтиёрига ўтказилган.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси туфайли ЮНЕСКО ва унинг органлари, шу жумладан КРХП ҳукуматлараро кенгаши ривожланаётган давлатлардаги оммавий ахборот ва алоқа воситаларининг ҳақиқий ҳолатини ўрганиши ва холисона таҳлил этиши; собиқ метрополияларнинг информация ва алоқа соҳасида озодликка чиққан ёш давлатларнинг ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишларини сергаклик билан кузатиб туриши; ривожланаётган мамлакатларнинг ахборот соҳасидаги сиёсатини тинч-тотув яшаш ва халқлар ўртасида ҳамкорлик қилиш руҳида шакллантиришга кўмаклашиши; информация ва алоқа соҳасида ривожланаётган мамлакатларга халқаро ёрдамни тақсимлашга таъсир ўтказиб, миллатлараро корпорацияларнинг кирдикорларини бартараф этиши, империализмга қарши асосда янги халқаро ахборот тартиби ўрнатилишига кўмаклашиши мумкин. Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси расмий Вашингтон тиқиштирмоқчи бўлган мақсад ва вазифалардан мутлақо бошқа мақсад ва вазифаларни кўзлаб иш тута бошлаганлиги сабабли миллатлараро корпорациялар зиён кўраётганлигини американлик аналитиклар тушуна бошладилар. МРБга яқин турган «Херитиж фаундейшн» ташкилоти тайёрлаган ҳужжат, жумладан, мана шуни кўрсатиб турибди. «Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг учта расмий сессияси ўтказилди, — дейилади ўша ҳужжатда. — Бу сессиялардан биронтаси Ғарбга алоҳида умид бахш этгани йўқ. Дарҳақиқат, мазкур халқаро программа тузилиши натижасида Ғарб манфаат кўришдан кўра кўпроқ ютқазиб қўйди. Бу ютқазишлар сиёсий ва дипломатик талафотдир». Сўнгра бундай деб даъво қилинади: Шарқ «икки мақсадни: 1) камбағал мамлакатларда кўпроқ дўст орттириш ва 2) бундай тактика гўл капиталистлардан кўпроқ маблағ ундириб олишга ёрдам беришни шу мамлакатларга кўрсатиш мақсадини кўзлайди».

Капиталистлар унчалик ҳам «гўл» эмас. Шуни айтиш кифоя қиладики, АҚШ КРХП ҳисобига программанинг марказлаштирилган фондига бирон доллар бергани йўқ. Бу соҳада ҳам Вашингтон ўз мижозларига «ёрдам»ни икки томонлама асосда беришни афзал кўрмоқда.

«Херитиж фаундейшн» бўёқларни жўрттага қуюқлаштирган бўлса ҳам, умуман бошланган тенденцияларни тўғри пайқаб олган. Чунончи, ҳужжат муаллифлари КРХП ҳукуматлараро кенгашининг учала сессиясини ҳам, албатта, ўз нуқтаи назаридан, салбий таърифлаб, Акапулькода 1982 йил январида ўтказилган сессиядан алоҳида қаноатланмаслик туйғусини изҳор этадилар. Бу сессия Ғарб учун «сиёсий фалокат» бўлди, деб айтадилар. Дарҳақиқат, айни шу сессияда программанинг очиқ-ойдин империализмга қарши, мустамлакачиликка қарши характердаги асосий принципларига негиз солинди, программа фаолиятининг асосий йўналишлари белгиланди. Кенгаш КРХП доирасидаги лойиҳаларни тасдиқлаш ва пул билан таъминлаш чоғида амал қилиши лозим бўлган мезонларни белгилаб, бу лойиҳалар аввало ташкилотнинг мақсадарига, принципларига ва вазифаларига мувофиқ келиши лозим, деб таъкидлади.

Ўз-ўзидан равшанки, империалистик доиралар информация ва идеология соҳасида кечаги мустамлакалар устидан ҳукмронлик ўрнатиш йўлида яна уриниш қилишдан воз кечдилар, деб бўлмайди. Ҳали узоқ ва, машаққатли кураш олиб боришга тўғри келади, монополиялар эса КРХПни ўз назоратлари остига олиш учун қўлларидан келган ҳамма ишни қиладилар.

Монополияларнинг режалари амалга ошмаслиги учун оммавий коммуникация халқларни бир-биридан ажратишга эмас, балки уларнинг ўзаро яқинлашувига хизмат қилиши учун қандай чоралар кўриш зарур? Миллий ва регионал информация ҳамда алоқа системаларини янги мустамлакачиларнинг сиёсий тазйиқидан қандай ҳимоя қилиш мумкин? Ёрдам беришнинг қайси лойиҳалари афзал кўриниши керак? Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасини пул билан таъминлаш учун маблағни қаердан топса бўлади? КРХП ҳукуматлараро кенгашининг сентябрь ойида Тошкентда ўтказиладиган навбатдаги сессиясида мана шу масалалар муҳокама қилинади.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасини бажонидил қўллаб-қувватлаган мамлакатимиз шу ташкилот олдида турган вазифалар ижобий ҳал этилишига кўмаклашишга интилмоқда. Биз барча мамлакатлар, шу жумладан собиқ мустамлакалар бошқаларнинг тили билан эмас, балки ўз тили билан гапиришидан, улар информация ва алоқа соҳасида бошқа соҳаларда бўлганидек собиқ метрополияларга қарам бўлмасликларидан манфаатдормиз. Айни шу боисдан СССР коммуникациянинг миллий кадрларини ва инфраструктураларини барпо этишда ёш мустақил давлатларга амалий ёрдам бериб келди ва бермоқда. Келгусида ҳам уларга КРХП йўли билан ҳам, шунингдек икки томонлама асосда ҳам бундай ёрдам берилаверади.

А. КРАСИКОВ,
КРХП Совет комитетининг раиси, ТАСС бош директорининг ўринбосари.

(«Правда», 22 август).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҲУНАРЛИНИНГ ҚЎЛИ ГУЛ»

Газетамизнинг шу йил 3 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Навоий областида ҳунар-техника таълими системасини янада ривожлантириш, ишчи кадрлар тайёрлаш, уларнинг ролини ошириш сингари муҳим масалалар кўтарилган эди.

Ушбу мақола юзасидан **Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети** редакциямизга жавоб йўллаб, қуйидагиларни маълум қилади:

— Мақолада область ҳунар-техника таълими системасида юқори малакали ишчилар тайёрлашни яхшилаш ва кенгайтириш муаммоси ўз вақтида кўтарилган.

Областнинг 1981 — 1985 йиллар мобайнида иқтисодий ва социал ривожланиш планига кўра, янги ўқув йилида маиший хизмат кўрсатиш ва савдо соҳалари учун малакали ишчи кадрлар тайёрлаш мақсадида иккита ҳунар-техника билим юрти, 1984—1985 йилларда эса халқ хўжалиги учун кадрлар етиштирадиган яна тўртта билим юрти ташкил этиш назарда тутиляпти.

Ҳозирги вақтда 88, 182, 194, 223-қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари чорвачилик бўйича кадрлар тайёрламоқда.

Комитет Навоий область ҳунар-техника таълими бошқармасига билим юртларининг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, малакали ишчи кадрлар тайёрлаш сифатини яхшилаш ва кенгайтириш мақсадида оталиқдаги корхоналар билан биргаликда билим масканларига тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналари ажратиб бериш масаласини ҳал этишни, директива органлари томонидан қишлоқ ҳунар-техника билим юртларида ўқув хўжалигини ташкил этиш учун ер участкалари ажратиб бериш чора-тадбирларини кўриш топширилди. Айниқса, бошқарма маъмуриятининг эътибори ўқувчилар қабул қилишга ва битирувчиларни оталиқдаги корхоналарнинг буюртмаларига қаттиқ амал қилган ҳолда йўлланма беришга алоҳида диққат билан қараш жалб этилди.

✦ ТОШКЕНТ. «Компрессор» заводи маҳсулотлари республикамиздан ташқарида ҳам ўзининг ғоят серунумлиги ва юксак сифати билан машҳур. Бугунги кунда корхонада ишлаб чиқарилаётган компрессор станциялари Уренгой—Помари—Ужгород газ қувурлари, Братск қурилишларида, БАМ участкаларида ва мамлакатимизнинг бошқа кўплаб районларида муваффақиятли ишлатилмоқда. Шунингдек, корхона тамғаси босилган маҳсулотларни Куба, Болгария, Вьетнам, Польша, Лаос, Афғонистон, Ангола, Кампучия сингари чет мамлакатларда ҳам учратиш мумкин. Суратда: заводнинг илғор йиғувчи-слесари Марат Сулаймонов. Р. Шамсутдинов фотоси (ЎзТАГ).

ТЕХНИКА ХАВФ-ХАТАРСИЗ ИШЛАСИН

Бутуниттифоқ йўл ҳаракати хавфсизлиги кўриги ўтказиш бўйича Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети қошидаги республика ташкилот комитетининг навбатдаги мажлисида Андижон ва Фарғона областларидаги колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш юзасидан олиб борилаётган ишларнинг аҳволи ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Мажлисда ҳар иккала областдаги хўжаликларнинг ички йўлларида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш юзасидан анчагина ишлар амалга оширилаётгани, бу борада баъзи хўжаликларда бирмунча тажриба тўпланганни мамнуният билан қайд этилди.

Лекин шу билан бир қаторда областлардаги хўжаликларнинг ҳаммасида ҳам транспорт воситаларининг техникавий ҳолати яхши эмаслиги аниқланганни алоҳида таъкидланди. Содир бўлган авариялар ва бахтсиз ходисалар таҳлили шуни кўрсатадики, аксарият ҳолларда улар меҳнат ва технология интизомининг бузилиши, тракторлар, комбайнлар, бошқа қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланишда техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмаслик оқибатида, шунингдек айрим ходимларнинг ўз вазифасига енгилтаклик билан қараши сабабли рўй бермоқда. Баъзи хўжаликларда техникани профилактикадан ўтказиб турилмайди, айрим вақтларда бузуқ ҳолида ишлашга чиқарилади. Трактор тележкаларида, тракторларнинг кабиналарида одам ташиш ҳоллари учраб туради. Ҳали ҳам тракторларнинг кўпчилиги ҳайдовчиларнинг уйларида сақланишига муросасозлик қилиб келинмоқда.

Ташкилот комитети мазкур областлардаги хўжаликлар ичида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш юзасидан самарали чоралар кўришни тавсия қилди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

СОХТА РАПОРТ

Ташвишли сигнал

Бир ярим ойча олдин, яъни 1983 йил 3 июль куни Гагарин район халқ маорифи бўлимида рапорт тексти тайёрланиб, район ва область раҳбарларига жўнатилди. Унда жумладан, шуларни ўқиймиз:

«... Мактаблар ва мактабдан ташқари ҳамда мактабгача тарбия муассасалари ремонти тўлиқ ва сифатли қилиб тугалланди. Уларни янги, 1983—1984 ўқув йилига ҳозирлашдаги ҳамма ишлар ниҳоясига етказилди. Райондаги мавжуд 37 мактабнинг 35 таси жорий, 2 таси капитал ремонт қилинди. 40 та мактабгача тарбия ва 2 та мактабдан ташқари муассаса сифатли қилиб қўлдан чиқарилди...».

Рапортда булардан ташқари 1560 парта, 590 синф доскаси сифатли ремонт қилингани, спорт майдончалари тартибга солингани, фан кабинетлари, устахона ва лабораториялар тўла ускуналаниб, қўлдан чиқарилгани айтилади. Бу ишларга 10,2 минг килограмм ҳар хил бўёқ, 40 кубометр ёғоч-тахта, 10 тонна цемент, 420 квадрат метр ойна ва бошқа қурилиш материаллари райОНО фондидан сарфланганлиги, барча мактаблар дарслик ва ўқув қуроллари билан тўла таъминланганлиги таъкидланади.

Рапорт берилгандан кейин орадан бир ойдан кўпроқ вақт ўтгач, йўлимиз шу районга тушиб қолди. Район халқ маорифи бўлимидагилардан ремонт қилинган иккита мактаб ва битта мактабгача тарбия муассасасини кўрсатишларини илтимос қилдик. Бизга район методкабинети бошлиғи, маорифчилар касаба союзи район комитетининг раиси А. Қўзиев ва район халқ маорифи бўлимининг бош бухгалтери А. Тўрабоевлар ҳамроҳ бўлишди. Улар бизни «Партия XXIV съезди» совхози территориясида жойлашган Улуғбек номли 2-ўрта мактабга бошлашди. Афсуски, мактаб биноси ҳам, атроф-тевараги ҳам бамисоли эгаси кўчиб кетган эски ҳовлига ўхшаб ҳувиллаб ётарди. Бинонинг ташқи қисми ва уни ўраб олган деворларга қўл урилмаган. Бу ерда на ўқитувчилар, на қоровул ва на мактаб раҳбарларидан бирор киши кўринади.

Биз дераза рамалари қийшайиб, ойналари синиб ётган синф хонасига бир амаллаб ўтиб олдик. Синиқ стол-стул ва парталар тиқиб ташланган синфхоналарнинг поллари ва коридорларнинг ҳар ер-ҳар ерига бўёқ ўрнига елим қўшилган ҳолвайтар ёки киселни эслатувчи бадбўй суюқлик пала-партиш суртиб чиқилган. Дераза рамалари, парта, стол-стулларга эса мутлақо қўл урилмаган, йўлакларга синиб-қийшайиб ётган мебеллар уйиб ташланган. Кўргазмали қуроллар ҳар ер-ҳар ерда сочилиб ётибди, фан кабинетлари, ўқитувчилар ва директор хонасига қўл урилмаган. Мактабнинг асосий вестибюлида авайлаб юрмасангиз, ўйдим-чуқур бўлиб қолган цемент полга қоқилиб, пешанангизни қашқа қилиб олишингиз ҳеч гап эмас. Афтидан, бу ердагилар мактаб ремонти ва янги ўқув йилига ҳозирлик деб, бинони чала-чулпа оқлаб чиқишни тушунсалар керак. Йўқса, мактаб директори Шодмон Чоршанбиев, илмий мудир Ғаффор Исмоиловлар сохта рапорт беришармиди? Мактаб жорий ремонти учун сарфланди деб 11 минг сўмлик ҳужжат расмийлаштирилганлигига ёқа ушлайсан, киши.

Район халқ маорифи бўлимидаги раҳбарлар, мактаблар ремонти ва янги ўқув йилига ҳозирликнинг аҳволини текширувчи сифат комиссияси аъзолари, қолаверса, ремонт сифатини ўзаро текширишдан ўтказишда қатнашган бошқа мактабларнинг вакиллари нега бундай ачинарли аҳволни кўра била туриб оғизларига талқон солгандек, лом-мим демай рапортларга қўл қўйишдийкин?! Нега улар ўзларини ва ўз фарзандларини алдашгача бориб етмоқдалар?!

Райондаги 14-, 21-мактабларда ҳам янги ўқув йилига ҳозирлик ўлда-жўлда, хусусан ремонт ишлари пала-партиш ўтказилган. Хўш, районда янги ўқув йилига ҳозирлик ва ремонт ишлари сифатли ўтказилган мактаблар ва болалар боғча-яслилари йўқ дейсизми? Бор, албатта. Масалан, «Партия XXV съезди» номли мактабни ёки «Комсомолобод» совхозидаги «Саодат» болалар боғчасини ремонт ва янги ўқув йилига ҳозирлик масаласида бошқаларга ибрат қилиб кўрсатиб, уларнинг тажрибасини кенг ёйиш мумкин эди-ку! Аммо, негадир шундай қилинмади.

Белгиланган планга кўра янги ўқув йили олдидан 151 номдаги 74 мингдан ортиқ нусхада дарслик ва ўқув қуроллари мактабларга етказиб берилиши зарур. Афсуски, ҳозиргача буларнинг учдан бири жойларга етказиб берилган эмас. Қиш фаслига ўтин-кўмир тайёрлаш топшириқлари ҳам бажарилди, деб рапорт берилган бўлса-да, амалда бу муҳим иш ҳам ниҳоясига етказилмаган.

Хулоса қилиб айтганда, шошма-шошарлик билан бир ярим ой олдин рапорт берилган бўлса-да, Гагарин районидаги кўпчилик мактабларда 1 сентябрь куни машғулотларни уюшқоқлик билан бошлаб юбормоқ учун ҳали кўпгина ишлар қилишга тўғри келади. Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари тегишли хулоса чиқарадилар, сохта рапорт берган кишиларнинг хатти-ҳаракатини муносиб баҳолайдилар, деган умиддамиз.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МАКТАБИ

ҚЎЙЧИЛИКДА ОИЛА ПУДРАТИ

Ҳар қандай янгилик ҳам кўп қийинчиликлар, англашилмовчиликлар, қарама-қаршиликлар, тўсиқларга дуч келади. Мунозаралар, турлича талқинлар, фикр мулоҳазаларга сабаб бўлади. Гап шундаки, шу вақтгача ҳаётда ёки ишлаб чиқаришда ҳукмронлик қилиб келган эскича бир усул эндигина кўзга ташланаётган янги бир усулга ўз ўрнини осонликча бўшатиб бермайди. Оқибатда эскилик билан янгилик ўртасида кураш кетади. Кураш янгиликнинг ғалабаси билан якунланади, албатта. Ғалабанинг асосий фактори эса иқтисодий самарадорлик ҳисобланади.

Қуйида Тошкент область, Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз қўйчивонларининг оила пудрати ҳақида ҳикоя қилинади.

I.

— Қўй-қўзилар энг серҳаракат чорва моллари турига киради, — дейди бутун умри, жўшқин меҳнат фаолиятини қўйчиликка бахшида этиб келаётган бош чўпон Машҳал ота Ёқубов, — қорамоллар кундузи ўтлоқлар ва бедазорларда ўтлатилади. Тунда уларга дам берилади. Қўй-қўзилар эса кеча-кундуз яйлов кездирилади. Тўғри, вақти-вақти билан тўхтатилади, суғорилади, оriқлари қўшимча емланади. Лекин қўй-қўзиларнинг бир кеча-кундузлик ҳаракати ўттиз-ўттиз беш чақиримдан кам бўлмайди.

Кўз олдингизга келтиринг, бир кеча-кундузда қўй-қўзилар кетидан эргиб, ўттиз-ўттиз беш чақирим йўл босиш, уларга кўз-қулоқ бўлиб туриш, суғориш, емлаш, шомолгир томонга қаратиб тўхтатиш, дам бериш, яна яйловга тараш осон иш эмас. Чўпон-чўлиқлар ҳам чарчайди. Улар ҳам овқатланиши, ҳордиқ чиқариши керак. Ўшандай кезларда қўй-қўзиларга кимлар қараб туради?

— Шу йил июль ойида, — сўзини давом эттирди Машҳал ота, — Келес массиви яйловларида ҳарорат 52—55 даражага чиқди. Бунинг устига иссиқ шамол турди. Чанг-тўзон кўтарилди. Ўт-ўланлар жизғанак бўла бошлади. Қўй-қўзилар иссиққа бардош беролмай қолди. Жониворларни кундузи икки марта, тунда икки марта суғориб, қўлдан қўшимча озуқа беришга мажбур бўлдик. Жуда қийналдик. Лекин руҳан тушмадик. Ўшандай оғир кунларда ўғил-қизларимиз, куёв-келинларимиз, набира-чевараларимиз бизга ёрдамга келдилар. Шундай қилиб, бундан анча олдин ташкил топган қўйчиликда оила пудрати янада мустаҳкамланди.

Оила пудрати нима? Бу — барча оила аъзоларининг коллектив меҳнати дегани. Ҳамма бир жон, бир тан бўлиб ишлагач, ер, сув, техника воситаларидан янада унумлироқ фойдаланилади. «Кўпдан қуён қочиб қутулмас» деганларидек, фойдаланилмай ётган резервлар топилиб, қўшимча ишга туширилади. Пировард натижада маҳсулотлар тайёрлаш ва давлатга сотиш кескин кўпаяди. Умумий ва шахсий даромад ошади. Масаланинг яна бир муҳим томони шундаки, ёрдамчилар — фарзандларимиз ёшлигидан чорвачилик касбига меҳр қўйиб, биз, чорвадорларнинг сафимиз кенгаяди ва мустаҳкамланади. Бу партиямиз талабларига айнан мос келади.

— Оила пудрати жорий этилиши муносабати билан ўз отарингизда қандай ўзгаришлар бўлди?

— Илгари 450 бошгача қўй боқардим. Энди ёрдамчи оила аъзоларим билан 550—600 бош қўй боқяпмиз. Семиртириб икки туркумда гўштга топширяпмиз. Қўйларнинг 70—75 проценти юқори семизликка етганда биринчи туркумда, қолган 25—30 процентини қўшимча парваришлаб иккинчи туркумда гўштга топширамиз. Натижа қувончли бўляпти. Ҳар бош қўй пландаги 40 килограмм ўрнига 56—57 килограмм тош босяпти. Бу чегара эмас. Энди 60 килограммли маррани нишонга олиб, коллектив меҳнат қиляпмиз.

— Отардаги қўйлар яхши семиртирилиб, гўштга топширилиб бўлингач, нима қиласизлар?

— Совхоз маъмурияти билан тузилган шартномага мувофиқ махсус бўлим отарларида боқилаётган тўхлилардан 550—600 бошини (ҳужжатларни расмийлаштириб албатта) ўз отаримизга оламиз ва парваришлай бошлаймиз. Ҳужжатларда тўхлилар қачон туғилгани, зоти, тирик вазни, қайси йўналишда ўстирилаётгани, иштаҳаси ва бошқа белгилари, шунингдек, баъзи нуқсонлари ҳам қайд этилади.

Оила пудрати коллектив орасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш, сорти ва сифатини яхшилашда катта роль ўйнаётир. Машҳал ота Ёқубов оиласининг барча аъзолари ўз бурчларини яхши тушунадилар. Қўйларни яйловларда яйратиб боқиш, суғориш, қўшимча емлаш, зоотехника кўригидан ўтказиш ва бошқа тадбирларни вақтида бажарадилар. Прогулчилик, интизомсизликка йўл қўймайдилар. Уларнинг фаолиятини шахсан Машҳал отанинг ўзи кузатиб боради. Бой тажрибаларини қунт билан ўргатади. Шундай қилиб, Машҳал Ёқубов оиласида қўйчивонларнинг янги сулоласи камол топмоқда.

Совхозда 110 нафардан ортиқ бош чўпон бор. Уларнинг ҳаммаси оила пудрати асосида ишлаб, юқори самарадорликка эришмоқда. Тўйин Саитқосимов, Ташен Таменов, Тастемир Таттибоев, Тожибек Билоловларнинг

● ҚЎЙЧИЛИКДА ОИЛА ПУДРАТИ МАҲСУЛОТЛАРНИ КЎПАЙТИРИШДА МУҲИМ ФАКТОР.
● ОИЛА ПУДРАТИ ЁШЛАРДАН ЧЎПОН-ЧЎЛИҚЛАР ТАЙЁРЛАШ ДЕМАКДИР.
● УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЯХШИ ИШЛАШ, ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ПУХТА ТАРАДДУД КЎРИШ ОИЛАВИЙ ОТАРЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ БУРЧИДИР!

пудрат усулида ишлаётган оила аъзолари бир йилда бир ярим-икки йиллик планга тенг гўшт ва жун тайёрлаб, беш йиллик планни тўрт йилда бажариш учун курашмоқдалар. Донгдор бош чўпонлар бошчилик қилаётган отарларда шу йилнинг биринчи ярмида чорва маҳсулотлари тайёрлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 35—40 процент кўпайтирилди. Оила аъзоларининг шахсий даромадлари, ойлик маош фондини сиистеъмол қилмаган ҳолда, қўйларнинг семизлиги ва жунини ошириш ҳисобига анча кўпайди.

II

Пахтачиликда тобора кенгроқ қўлланилаётган ва ажойиб самаралар бераётган меҳнатни ташкил этиш ва унга нарядсиз ҳақ тўлаш усуллари совхознинг барча тармоқларида ҳам дадил қўлланилмоқда. Коллектив пудратнинг бундай формаси чорва моллар туёқ сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини оширишда, айниқса, яққол кўзга ташланмоқда. Шунинг учун ҳам хўжаликнинг барча бўлимлари, 55 та отари шу усулга ўтказилди.

Хўш, натижа қандай бўляпти? Бу саволга совхоз бош зоотехниги Ўролбой Мадиев қуйидагича жавоб берди.

— Меҳнатни ташкил этиш ва унга нарядсиз ҳақ тўлаш усули қўйчивонларимизда катта қизиқиш туғдирди. Аввал чўпон-чўлиқлар совлиқлардан эгиз қўзилар олишни кўпайтириш ҳақида ўйлар эдилар. Бунга сабаб шуки, пландан ташқари олинган эгиз қўзиларнинг бир қисми уларга мукофот тариқасида берилар, ўша қўзилар боқиб семиртирилиб, тайёрлов ташкилотларига гўштга сотилар эди.

Эндиликда чўпон-чўлиқларгина эмас, уларнинг оила аъзолари ҳам меҳнатни ташкил этиш ва унга нарядсиз ҳақ тўлаш формаси билан қизиқиб қолдилар. Шу асосда, юқорида айтилганидек, қўйчиликда оила пудрати бунёдга келди ва кенг қулоч ёзмоқда. Биргина мисол. Пудрат шарофати билан хўжалигимизда ёрдамчи чўпонлар сони 90 кишига кўпайди. Бу масаланинг бир томони. Иккинчи томонини оладиган бўлсак, ҳар бир оиланинг ишга яроқли кишилари, беистисно, ўзларини чорвадор деб ҳисобламоқдалар. Улар ем-хашак тайёрлашдан тортиб, чорва биноларини ремонт қилишгача, қурилишлардан тортиб, қўй-қўзилар парваришига қадар барча ишларда фаол иштирок этмоқдалар. Қўйчиликни шахдам ривожлантириш, маҳсулотларни кескин кўпайтириш умумхалқ ишига айланди. Унинг натижаси қувончли бўлмоқда. Буни қуйидаги рақамлар исбот этади.

Ем-хашак тайёрлашда умумхалқ ҳаракати кучайтирилди. Ишга яроқли кишиларнинг ҳаммаси ихтиёрий равишда бу ишда актив қатнашдилар. Илгари бир сменада ишлатилган механизм-агрегатлар, транспорт воситалари энди икки сменада ишлатила бошланди. Бугунга келиб умумхалқ ҳаракатининг илк самарасини кўриб турибмиз. Пландаги 4600 тонна ўрнига 11.400 тонна дағал хашак тайёрланиб, мажбурият ортиғи билан бажарилди.

Пудрат усулининг шарофати билан янги-янги резервлар қидириб топилмоқда ва ишга солинмоқда. Шу ўринда яна бир мисол келтираман. Изен қўйчиликда жуда катта аҳамиятга эга бўлган озуқадир. Биз 4600 тонна изен тайёрладик. 500 гектар майдонда уруғлик изен ўстиряпмиз. 100 тонна уруғ етиштириб, шундан 90 тоннасини бошқа хўжаликларга сотамиз. Изен уруғчилигидангина 400 минг сўм даромад оламиз.

Юқоридаги мисоллардан шу нарса кўриниб турибдики, меҳнатни ташкил этиш ва унга нарядсиз ҳақ тўлаш, айниқса оила пудрати ғоятда прогрессив усул бўлиб, бу усулни республикамизнинг барча чорвачилик хўжаликларида дадиллик билан қўллаш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш керак. Шунда барча чорвачилик колхозлари, совхозлари соф фойда келтирувчи хўжаликларга айланади.

Чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамламоқ учун экинларнинг қайси туридан юқори ҳосил олинса, ўша турини экиш керак. Лекин озуқабоп экинлар ичида бир паҳлавон экин борки, у ҳам бўлса маккажўхоридир. Биз маккажўхорини изенга тенглаштирамиз, ҳатто ундан ҳам юқори қўямиз. Чўлга насос билан сув чиқариб, 40 гектар майдонда «дала маликаси» ўстирдик. Тажриба сифатида қилинган бу иш жуда яхши самара берди. Маккажўхори чўл шароитига яхши чидади. Серҳосил бўлиб ўсди. Гектаридан салкам 100 центнердан «каҳрабо дон», 450 центнердан поя йиғиштириб олдик.

Хулоса битта — у ҳам бўлса ем-хашак тайёрлашни бутун чоралар билан кучайтириб бормоғимиз лозим. Бундай дейишимга сабаб шуки, совхознинг чорва моллари эҳтиёжини биринчи ўринга қўйган ҳолда, совхоз ишчи-хизматчиларининг шахсий чорва моллари учун ҳам озуқадан ёрдам бермоғимиз, сарф-харажат қайтимини кўпайтириш ҳақида жиддий бош қотирмоғимиз лозим. Ахир, ишчи-хизматчилар ҳам эҳтиёжидан ортиқча маҳсулотларни давлат тайёрлов ташкилотларига ихтиёрий равишда сотадилар-ку!

III

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бригада пудратини колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига жорий этиш ҳақидаги қарорида энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда юксак натижаларга эришишни таъминлаш муҳим вазифа эканлиги алоҳида таъкидланган. Ана шу вазифа қандай бажарилаётгани, оила пудратининг умум юксалишига кўрсатаётган ижобий таъсири хусусида совхоз директори Аббосхўжа Бакиров шундай ҳикоя қилади.

Биз хўжалигимизнинг барча тармоқларида пудрат, хусусан оила пудратини дадил жорий этиб, қувончли муваффақиятларга эришмоқдамиз. Сўзимнинг исботи учун айрим далиллар келтираман.

Шу йилнинг бошларида хўжалигимиз бўйича қўйлар сонини 47 минг бошга етказишни режалаштирдик ва бу ҳақда жамоатчиликнинг фикрини сўрадик. Активларимиз, жамоатчилик вакиллари қўйлар сонини янада кўпайтириш учун жуда катта имкониятлар мавжудлигини конкрет мисолларда кўрсатдилар. Асосий ва қўшимча тадбирларни тўла амалга ошириш учун бутун куч-ғайратлари, билим-тажрибаларини сафарбар этишларини билдирдилар. Ана шу таклиф-мулоҳазалар асосида янги режалар белгиладик. Халқимиз астойдил меҳнат қилди, бу меҳнат пудрат усулида ташкил этилди. Бугун унинг натижаси кўриниб турибди. Ҳозир 52 минг бош қўйга эгамиз. Давлатга планда кўзда тутилган 540 тонна ўрнига 630 тонна семиз гўшт топшириб, йиллик планни бажарганимизга анча бўлди. Қўзилатиш мавсумида пландагидан 3300 бош кўп жами 19 минг бош соғлом қўзи олиб, туёқ сонини янада кўпайтиришга эришдик. Ёки жун тайёрлашнинг боришига кўз ташлайлик. Биринчи қирқимда тайёрлов ташкилотларига 32 тонна юқори сорт жун жўнатдик. Иккинчи қирқимда яна 35 тонна жун етказиб бериб, йиллик планни 128 процент адо этамиз.

Пудрат, хусусан оила пудрати ҳақида гап борар экан, қўйчивонларимиз бу борада катта тажриба орттирганликларини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Улар ҳисоб-китоб билан иш юритадилар, ташаббус кўрсатадилар, янгиликларни ҳаётга дадиллик билан жорий этадилар. Бугунги рекорд кўрсаткичларни эртага нормага айлантириш учун курашадилар. Оила пудрати асосида ишлаётган қўйчивонларимиз қандай иқтисодий кўрсаткичларни назарда тутаётганликларини айрим мисолларда кўрсатиб ўтаман. Зеро, бу барча қўйчивонлар учун ҳам ибратлидир.

Февраль ойининг ўн бешйигирманчи кунларида туғилган қўзилар зоотехника қоидалар асосида парваришлаб борилса, август ойининг бошига келганда ўртача 40 килограмм тош босадиган даражада семиради. Ҳар килограмм гўштнинг харид баҳоси 1 сўм 80 тийинга ёки 40 килограмм гўштнинг харид баҳоси 72 сўмга тўғри келади. Жунни ҳам қўшиб ҳисоблаганда ўша қўйга айлантирилган қўзи 117 сўм даромад келтиради. Шундан қўйнинг таннархи чиқариб ташланса, хўжалик 87 сўм соф фойда кўради.

Бошқа бир фактга эътибор қилайлик. Ўртача 56 килограммли бир бош қўй гўштга топширилди. Хўжалик ҳар килограмм гўшт учун 1 сўм 80 тийиндан ёки жами 101 сўм даромад кўради. Қўйнинг таннархи учун 25 сўм чегириб ташланса, 76 сўм пул соф фойдага қолади. Биринчи жун қирқимидан келадиган маблағ бу ҳисобга кирмайди. Совхозимиз коллективи, хусусан оила пудрати асосида меҳнат қилаётган қўйчивонларимиз, уларнинг ёрдамчилари ана шундай иқтисодий кўрсаткичларни биринчи ўринга қўйиб, ишламоқдалар. Ҳар бош қўзидан 87 сўм, қўйдан 76 сўм соф фойда кўриш ибратли кўрсаткичдир. Барча қўйчивонларимиз, уларнинг пудратчи оила аъзолари ана шундай иқтисодий кўрсаткичларни қўлга киритишларини истардик.

Газета саҳифаланаётган пайтда совхоз қўйчивонлари қўшимча мажбурият ҳисобига давлат тайёрлов ташкилотларига ҳар бири тирик вазнда 60 килограммгача тош босадиган қўйларнинг янги туркумини жўнатиши ҳақида хушхабар олдик. Мана сизга қўйчиликда пудрат, хусусан оила пудратининг илк пировард натижаси!..

М. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ШОНЛИ САНА

БУХАРЕСТ, 22 август, (ТАСС). Социалистик Руминиянинг шаҳар ва қишлоқлари байрамона безатилган: республика меҳнаткашлари миллий байрам — фашизмдан озод этилган куннинг 39 йиллигини нишонламоқдалар.

Шонли сана шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақада эришилган муваффақиятлар тўғрисида меҳнат коллективларининг рапортлари барча уездлардан келиб турибди. Ғолиблар орасида пойтахтдаги «Грифица Рошие» химия машинасозлиги корхонасининг, Сэвинештидаги «Република» қувур заводининг, химиявий тола комбинатининг меҳнатчилари «Филипешь де Пэдуря» шахтасининг кончилари ва кўпгина бошқалар бор. Улар биринчи ярим йил ичида жами 6 миллиард лейликдан кўпроқ пландан ташқари саноат маҳсулоти ишлаб чиқардилар.

Байрам муносабати билан бутун мамлакатда тантанали йиғилишлар ўтказилмоқда. Бу йиғилишларнинг қатнашчилари қилинган ишларнинг якунларини чиқармоқдалар, социалистик қурилишда янгидан янги муваффақиятларга эришиш мажбуриятларини қабул қилмоқдалар. РСР меҳнатчилари бошқа социалистик мамлакатлар билан алоқани мустаҳкамлашга, тинчлик учун биргаликда кураш олиб боришга қатъий аҳд қилганликларини айтмоқдалар.

Бугун Бухарестда Руминияни озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчилари ёдгорлиги пойига гулчамбарлар қўйилди. РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску, РКП Марказий Комитети, РСР Давлат Кенгаши ва ҳукумати, бошқа давлат ва жамоат ташкилотлари номидан гулчамбарлар қўйилди. Гулчамбарлар қўйиш маросимида РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, бошқа давлат ва партия раҳбарлари қатнашдилар.

Бошқа шаҳарларда ва қишлоқларда ҳам совет жангчилари ёдгорликлари пойига гулчамбарлар қўйилди.

ЮКСАК БАҲО

ИСЛОМОБОД. Покистонда чиқадиган «Ҳайдар» газетаси Афғонистон Демократик Республикаси ҳукуматининг фаолиятини редакцион мақоласида юксак баҳолади. Газета, жумладан, бундай деб ёзади: «Кейинги беш йил мобайнида Афғонистон ҳукумати халқнинг турмушини яхшилаш йўлида шундай революцион тадбирларни амалга оширдики, биз кейинги 35 йил ичида бунчалик иш қила олганимиз йўқ. АДР ҳукумати Афғонистон экономикасини судхўрлардан халос қилди, ерларни ҳеч бир ҳақ олмай йўқсил деҳқонларга тақсимлаб берди. Маориф соҳасида ҳам катта муваффақиятларга эришилди». (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● «ДЎСТЛИКНИНГ МОВИЙ КЎПРИГИ»

СОФИЯ. Варна паром комплексининг порт ходимлари ўтган кунлар давомида 25 минг тоннадан ортиқ юк ортиб-туширдилар. Улар бу ерга Советлар мамлакатидан келтирилган машиналар ва асбоб-ускуналар, хом ашё ва материалларни тушириб олиб, янги узилган сабзавот ва меваларни, консервалар, енгил ва озиқ-овқат саноати буюмларини кемаларга ортиб жўнатдилар.

Варна — Ильичевск халқаро паром йўли ёки «мовий дўстлик кўприги» бугунги кунда икки қардош мамлакатни боғловчи энг муҳим сув транспорти магистрали сифатида эътироф этилди. Ҳар йили бу йўл орқали салкам 3 миллион тонна турли хил юк ташилади.

● АВТОРЕМОНТ МАРКАЗИДА МИКРОСКОП

ПРАГА. Шаҳар яқинидаги «Руда гвезда» қишлоқ хўжалиги кооперативининг авторемонт марказида микроскоп одатдаги асбоб бўлиб қолди. Унинг ёрдамида юк автомобиллари ва тракторларидан фойдаланиш муддатини анча оширишга муваффақ бўлинди.

Бизлар ишлатилган мойни текшириб, машиналарнинг моторлари, ёнилғи юбориб турадиган коробкаси, гидравлик ускунасидаги носозликларни аниқлаймиз, деб ҳикоя қилади авторемонт марказининг бошлиғи З. Фабер. Бундай текшириш икки -уч ҳафта ичида қандай носозликлар бўлиши мумкинлигини аниқлаш имконини беради. Шу тариқа хўжаликда машина-ускуналарга хизмат кўрсатиш системаси илмий асосда йўлга қўйилган. (ТАСС).

● НИКАРАГУА. Вашингтоннинг агрессив хуружларини авж олдиришига жавобан Никарагуа халқи ўз сафларини янада жипслаштириб, империализм малайларига қақшатқич зарба бермоқдалар. Суратда: Сандиночилар халқ армиясининг тўпчилари жанговар тайёргарлик пайтида.
Г. Надеждин фотоси (ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● КОБУЛ. «Хивад» газетасининг хабар қилишича, Афғонистонда ўтказилаётган ер-сув ислоҳотининг икки даври давомида 300 мингдан кўп камбағал деҳқон оиласи ер участкаси олди. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш планларига мувофиқ, шу йилнинг ўзидаёқ 110 минг тонна химиявий ўғит ҳамда 14 минг тонна уруғликни давлат фермалари, кооперативлар ҳамда шахсий хўжаликлари бўлган деҳқонлар ўртасида тақсимлаб бериш кўзда тутилган. Машина-трактор станциялари қишлоқ меҳнатчиларига кўрсатаётган хизмат ҳажми янада ошади.

● ЖАЗОИР. Хасси — Месаудада бўлиб ўтган миллий семинар Жазоир корхоналарида меҳнат хавфсизлигини ошириш масалаларига бағишланди. Завод ва фабрикаларнинг раҳбарлари, касаба союз ташкилотларининг вакиллари, илғор ишчилар ЖХДР нефть химия ва металлургия корхоналарида ишлаётган Жазоир меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш йўллари ҳамда воситаларини муҳокама қилдилар. Ишлаб чиқилган тадбирлар ва тавсиялар кейинчалик амалга оширилиши учун Жазоирдаги тегишли министрликлар ва идораларга кўриб чиқиш учун топширилади.

● ПАРИЖ. Туркиянинг ҳарбий маъмурлари бу ердаги энг катта газеталардан бири «Миллиёт» газетасини нашр этишни ман қилдилар ва газета редакцион коллегиясини мамлакатда амал қилиб турган «фавқулодда ҳолат қонунларини бузганликда» айбладилар. Яқиндагина «Тержоман» газетаси номаълум муддатгача ёпиб қўйилган эди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Анқарадан хабар қилишича, маҳаллий журналистлар доиралари бу газеталарни нашр этишни ман қилиш тўғрисидаги қарорни уларда Туркия ҳозирги ҳукуматнинг ички сиёсий фаолиятини танқид қилувчи материаллар эълон қилинганлиги билан боғламоқдалар.

● ЛОНДОН. Тель-Авивнинг милитаристик сиёсати Исроил экономикасини ўткир танглика олиб келмоқда. Лондонда чиқадиган «Таймс» газетасининг маълумотларига кўра, ўтган йили мамлакатнинг савдо-сотиқдаги камомати қарийб 1,3 миллиард фунт стерлингга етган. Исроил ҳукумати социал эҳтиёжларга харажатларни қисқартириш ҳамда солиқ исканжасини қаттиқ бураш йўли билан вазиятдан чиқишга уринмоқда. Бироқ, Тель-Авив халққа зид ана шу чоралар ёрдамида пул қадрсизланишини тўхтата олишга қодир бўлмай қолди. Иқтисодий аҳволнинг янада ёмонлашуви биринчи навбатда мамлакат меҳнаткашларига оғир зарба бўлиб тушмоқда. Июль ойининг ўзидагина Исроилда нархларнинг умумий индекси 6,3 процент, шу йил бошидан буён эса нархлар 60 процент ошган.
(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

ВИСТАВКА ГФРга ЖЎНАТИЛДИ

Ўтмиш асрлар рассомлари яратган санъат асарлари, барча авлод вакиллари, жумладан ўзбек совет тасвирий санъатига асос солган санъаткорлар ва эндигина ижод йўлини бошлаган ёш рассомларнинг асарларидан иборат виставка экспозицияси ГФРга жўнатилди.

Германия Федератив Республикасининг томошабинлари илк бор Ўзбекистон санъати билан кенг кўламда танишишлари мумкин. А. Абдуллаев, С. Абдуллаев, Ч. Ахмаровлар чизган табиат манзаралари, театрлар, музейлар ва саройларни безаб турган портретлар, деворга ишланган суратлар, Э. Охуновнинг «Юртдошларим» график туркуми, Н. Содиқовнинг «Шаҳар барпо этилади» туркуми ва бошқа кўпгина асарлар жонажон диёр, унинг шонли меҳнаткашлари қиёфасини акс эттиради. Экспозицияда ёғоч ўймакорлиги, мисгарлик, кулолчилик ва амалий санъатнинг бошқа турлари намойиш қилинган. Халқ ҳунармандчилигининг қадимий марказлари бўлган Бухоро, Хива, Самарқанд, Ғиждувон бу борада кенг шуҳрат қозонган.
(ЎзТАГ).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

«РАЦИОНАЛИЗАЦИЯЛАШ» ҚАСОФАТИ

Британиядаги «Бритиш рейл» давлат темир йўл компаниясининг раҳбарлари эълон қилган «рационализациялаш» планининг мазмуни асосан кўплаб кишиларни ишдан бўшатишдан ва пассажир ҳамда юк ташишни кескин камайтиришдан иборатдир. Ана шу планга мувофиқ беш йил ичида компания хизматчиларидан 17 минг киши, шу жумладан 2,5 минг машинист ишдан маҳрум бўлади. 3 минг километрдан зиёд «ортиқча» темир йўлларда қатнов тўхтатилади. Шундай қилиб, Британия темир йўлларининг маъмурияти ҳаракатларни чорак баравар камайтиришга интилмоқда.

Темир йўл шохобчаларини қисқартиришга асосан кўпгина маршрутларни бир изли йўлларда ҳаракат қилишга кўчириш ҳисобига эришилади. Планда машинистларнинг, поезд бригадаларининг меҳнатини анча интенсивлаштириш, шунингдек, рейслар сонини кескин равишда камайтириш ҳам кўзда тутилган.

Жаҳоннинг оловли нуқталарида

Чаддаги интервенция миқёси кенгайтирилмоқда

ПАРИЖ, 22 август, (ТАСС). Империалистларнинг Чаддаги қуролли аралашуви кучайиб бормоқда, бу аралашув асосан Қўшма Штатлар билан Франциянинг Ҳинди-Хитойдаги ва Жазоирдаги ҳарбий авантюралари тарзида амалга оширилмоқда. Нжаменадан хабар қилишларича, интервенциячи қўшинлар қўмондонлиги Миллий бирлик ўтиш ҳукуматининг кучларига қарши ҳужум тайёрламоқда. «Африкадаги уруш ҳаракатлари катта тажрибасига эга бўлган» генерал Ж. Полининг умумий раҳбарлиги остидаги «Манта-2» операцияси доирасида Чад пойтахтига олтита «Ягуар» штурмчи самолётлари ва тўртта «Мираж» бомбардимончи-қирувчи самолётлар, шунингдек «КС-135» заправкачи самолёт етиб келди. «Ягуар» самолётлари, деб уқтиради Франс Пресс агентлиги, анча олис масофага уча олади, 400 килограмм бомба ва «осмон-ер» классидаги ракеталарни таший олади.

Хабар қилишларича, бу самолётлар Чаддаги экспедицион корпусга осмондан мадад берилишини таъминлаши керак. Франция ҳарбий қўмондонлигининг Нжаменадаги вакили И. Веронининг айтишича, «Ягуар» ва «Мираж» самолётларининг вазифаси — Франциянинг Чаддаги позицияларини ҳимоя қилишдан иборат». Маълумки, бу позициялар олдинги марраларга суриб қўйилган.

Франс Пресс агентлигининг маълумотларига қараганда, Абешадаги француз қўшинлари икки баравардан зиёд кўпайтирилган, Абешадан шимоли-ғарбдаги Бильтин ва Арада шаҳарларига мадад кучлар юборишга ҳозирлик кўрилмоқда. Айни вақтда, маҳаллий телевидениенинг хабар қилишича, Жибути базасидаги француз жанговар самолётлари оширилган жанговар шайлик ҳолатига келтириб қўйилган.

«Котидьен де пари» газетасининг уқтириб ёзишича, Хабре отрядларига ва Чаддаги Заир десантчиларига ҳақиқатда француз офицерлари қўмондонлик қилмоқдалар.

АҚШ маъмурияти Парижни «янада қатъият билан ҳаракат қилишга мажбур этмоқда», деди Франциянинг собиқ министри М. Жобер «Матэн» газетаси мухбири билан суҳбатда.

Чаддаги ва унинг теварагидаги вазият кескинлашганлигидан ташвишга тушган Франция миллат мажлисининг социалистик партиядан сайланган бир гуруҳ депутатлари бош министр П. Моруани парламентда ҳукуматнинг позициясини тушунтириб беришга даъват этди.

ТРИПОЛИ, 22 август, (ТАСС). Франция ўзининг жанговар самолётларини Чадга юбориб, шу тариқа у, Париждагилар даъво қилаётганидек асло «мудофаа»га эмас, балки ҳужум операцияларига тайёргарлик кўраётганини ошкор қилиб қўйди, дейилади Ливия ахборот агентлиги — ЖАНА шарҳида.

Француз ҳарбий қисмлари тобора кўпайтирилаётганлиги, Африка давлатлари Хабре томонидан можарога тортилаётганлиги, янги-янги қурол-яроғларни Нжаменага юбориш учун уларнинг территориясидан фойдаланилаётганлиги, деб уқтиради агентлик, Чаддагина эмас, шу билан бирга бутун регионда ҳам вазиятни ҳаддан ташқари кескинлаштиришга олиб бормоқда, Африка Бирлиги Ташкилотининг можарони миллий ярашиш асосида бартараф этишга эришиш мақсадидаги ҳаракатларини барбод этмоқда. Франция Чадда биродаркушлик урушини авж олдириш орқали у ерда вужудга келаётган вазиятдан ўзининг мустамлакачилик ҳукмронлигини мустаҳкамлаш учун фойдаланишга интилмоқда.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ ЁРДАМЧИ ЦЕХЛАРИ

✦ Иштихон бузоқ етиштириш хўжаликлараро корхонасининг чорвадорлари қишлоқ хўжалик маҳсулоти олишнинг янги резервини ишга солдилар.

Бир группа ташаббускорлар ишдан бўш вақтларида фойдаланилмай ётган ўн беш гектар ерни ўзлаштирдилар. Қўшни хўжаликларнинг деҳқонлари ёрдам қилдилар. Улар машина-механизм ажратдилар, қовуннинг энг яхши навлари уруғини бердилар. Меҳнат ветеранлари ва уй бекалари бу полизни ўз оталиғига олдилар. Натижада мўл ҳосил етиштирилди. Химиявий ўғитдан фойдаланмай етиштирилган хушбўй қовуннинг дастлабки туркуми қўшни хўжаликларнинг меҳнатчиларига, болалар боғчаларига ва касалхоналарига жўнатилди.

Ихтисослашган ем-хашак тайёрлаш бригадаси район хўжаликларига сотиш учун беда уруғини тайёрлашга киришди. Ҳар бир киши эсдалик учун ток ёки мевали дарахт ўтқазиши зарурлиги тўғрисидаги яхши ташаббус ҳам кенг қўллаб-қувватланди. Ҳозиргача чорвадорларнинг дастурхонига ўн тоннадан кўпроқ узум ва мева етказиб берилди. Ортиқча беш тонна олма Самарқанд шаҳридаги магазинларга жўнатилди.

ЯНГИ КАЛЕНДАРЬ АСОСИДА

✦ Шовот районидаги «Москва» колхозининг машинада сут соғиш оператори Ойгул Юсупова янги мажбурият ҳисобига сут топшира бошлади.

У йил бошидан буён ўз қарамоғидаги 30 сигирнинг ҳар биридан 3200 килограмм биринчи сорт сут соғиб олди. Сермеҳнат жараёнларнинг юксак даражада механизациялаштирилганлиги, мустаҳкам озуқа запаси ва илғор сут соғувчи сигирларнинг физиологик ҳолатига қараб тузган махсус рацион муваффақиятга кўмаклашди. Ҳозир О. Юсупова комсомол-ёшлар звеносига бошчилик қилмоқда. Бу звено шу йилнинг ноябрь ойи ҳисобига сут топширмоқда.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА ДОҒИСТОН АССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Қорақалпоғистонга катта тантана — адабиёт ва санъат байрами ташриф буюрди. Нукусга келган доғистонлик меҳмонлар, бадиий коллективлар орасида бетакрор ижоди билан бутун дунёда довруғ таратган шоир Расул Гамзатов, СССР халқ артисти Барият Муродова, республикада хизмат кўрсатган «Лезгинка» Давлат рақс ансамбли, композитор Мурод Кажлаев ва бошқалар бор. Қорақалпоғистонлик адабиёт ва санъат мухлислари Доғистоннинг машҳур ашула ва рақс ансамбллари, шунингдек, болалар рақс ансамбли, Махачқалъа маданий-оқартув билим юртининг скрипкачилари концертларини томоша қиладилар. Оригинал ижрочилиги билан эътибор қозонган бир қатор фольклор ансамбллари ҳам ижодий сафар программасида қатнашадилар.

— Биз қорақалпоғистонлик қардошларимиз ҳузурига катта тараддуд билан келганмиз, — дейди Мурод Кажлаев.— Ёзувчиларимиз энг янги асарларини шу ерда ўқиб беришади. Санъаткорларимиз эса, махсус тайёрлаган репертуарлари билан ўртоқлашадилар. Масалан, «Лезгинка»миз бир неча оригинал ўйин тайёрлаган. Биз республикамизнинг адабиёт ва санъат соҳасида сўнгги йиллардаги юксалишини, ютуқларини муносиб кўрсата олсак, ўзимизни бахтиёр ҳис қилур эдик.

Доғистон АССР адабиёти ва санъати қатнашчилари ўз ижодларини намойиш этиш билан биргаликда завод ва фабрикалар, фан ва маданият ўчоқларида, колхоз ва совхозларда бўлишиб, ишчилар, фан ва маданият арбоблари, қишлоқ хўжалик ходимлари билан учрашадилар.

Расул ГАМЗАТОВ

Йиллар ўтгач, улғайдинг

Туғилдинг, мен ўша кез
Бориб энди мактабга,
Катталарга қарашиб,
Энган эдим одобга.

Доим эмас, гоҳ-гоҳи
Бўлур эди шундай ҳол:
Қўли банд ойинг менга,
Қараб тур, дерди алҳол.

Эвазига ойингдан
Олсам-да қанча совға.
Бешигингни тебратиб
Зерикар эдим, товба.

Йиллар ўтди қувлашиб,
Улғайдинг — тенгсиз санам.
Мен учун азиздирсан
Кўкдаги юлдуздан ҳам.

Энди армон қиламан,
Ойинг кириб келсаю,
Қараб тур, деб қизимга
Яна таклиф этсаю...

Жондан азиз совғалар
Инъом этишга тайёр
Шоир сенга қарашдан
Бўлар эди бахтиёр.

«Давр фарзандлари...»

Йигирманчи аср, хўмраяр
жаҳон,
Давр фарзандлари,
бизга бу уят.
Ҳозиргидай дунё
тўкмагандир қон,
Ҳеч қачон бунча кўп
чекмаган фарёд.
Йигирманчи аср кўкраги
қалқон,
Биз аср фарзанди,
бизга шараф-шон.
Эрк учун бунчалик
бирон бир замон
Кураш бўлмагандир,
балки, ҳеч қачон.

«Каспий ҳушёр боқиб турар...»

Ёзувчи ачинар, шоир
чекар ғам,
Олим таажжубда бош
чайқар гоҳ-гоҳ:
Каспий йиллар оша давр
ўтгани дам
Чекиниб, кичрайиб
боряпти, э воҳ.

Зарра чўчитолмас бу
гаплар, бироқ,
Каспий ҳушёр боқиб
турар ҳаётга.
Аммо майдалашиб кетган
ҳар юрак
Мени ҳаммадан кўп
солар даҳшатга.

Русчадан Қамбар ЎТАЕВ
таржималари.

ЎЛКАМИЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

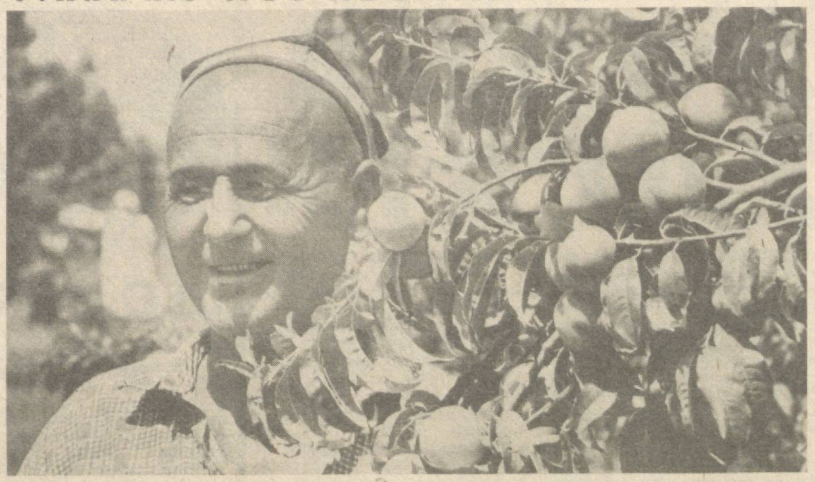

✦ «Бутун ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб оламиз!» — Самарқанд районидаги «Москва» колхози меҳнат аҳлининг шиори ана шундай. Хўжалик боғларида мўл-кўл ҳосил етиштирилди. Соҳибкорлар уни пешма-пеш териб олишяпти. Коммунист А. Маматов етакчилигидаги бригада аъзолари ҳосили, айниқса мўл бўлди. Суратларда: 1. Учинчи даража Меҳнат Шуҳрати орденли бригадир А. Маматов. 2. Хўжалик боғида.

В. Молгачев фотолари.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

КИМЁВИЙ ЧЕКАНКА

ёки «Морфанол»нинг хосияти ҳақида

Мамлакатимизнинг пахтакор республикаларида суғориладиган майдонлар чекланган бўлгани учун ҳам ҳар бир гектар ер маҳсулдорлигини ошириш ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади. Уларнинг тупроқ-иқлим шароитлари қулай, пахта етиштиришнинг агротехник тадбирлари юксак даражада эканлиги сабабли ҳам «оқ олтин»дан мўл ҳосил олинмоқда.

Маълумки, пахта етиштириш жуда узоқ вақт талаб этадиган жараён ҳисобланади. Чигит апрель ойида ерга тушгани билан вегетация даври ўрта ҳисобда 140—150 кунни ташкил этади. Бизнинг институтимиз ходимларининг илмий изланишлари самараси ўлароқ «морфанол» дориси яратилдики, бу нарса ғўза вегетация даврини бошқариш имконини берибгина қолмай, айни чоғда кўсакларнинг бир вақтда бир йўла очилишини таъминлаш жиҳатидан ҳам кўпчиликни қизиқтириб қолди. Уни Тожикистон ССР Фанлар академиясининг ғўза физиологияси ва биохимияси лабораториясида муфассал синаб кўриб, юқори баҳо бердилар. Янгилик туфайли суғориладиган ерлардан йил бўйи фойдаланиш имконияти туғилди, деса бўлади. Бунда ғўзага баҳорги-ёзги давр, озуқа экинларига эса кузги-қишки давр ажратилади. Пахтазор икки марта ҳосил беришининг бирдан бир шарти ғўзанинг вегетация даври қисқартирилишидир.

Ғўза табиатан қизиқ ўсимлик. Қўйиб берса кеч кузгача ҳосил нишоналари тугаверади. Вегетация даврида шона, гул, тугунча ва кўсаклар бир неча бор ҳосил бўлишини кўргансиз. Аммо, уларнинг бўлиқ кўсакка айланиши бошқа масала. Ҳосил нишоналарининг маълум қисми тушиб кетади. Олимлар кўсаклар сонини қисқартириш устида катта изланиш олиб бордилар. Шуни қувонч билан таъкидлаш мумкинки, бу борада бизнинг институт ходимлари иши, айниқса салмоқли бўлди.

Кўзланган мақсадга эришиш учун шундай дори яратиш керак эдики, ғўза авжи ривожланган пайтда бўлиқ бўлиб етиладиган кўсакларгина қолиб, қолганларининг баҳридан ўтиш лозим. Бу ҳол ишга бошқа ихтисосдаги олимларни ҳам жалб этишни тақозо этди. Шу зайл Тожикистон ССР Фанлар академиясининг ғўза умумий генетикаси бўлими ҳамда СССР Фанлар академиясининг Ўсимликлар физиологияси институти олимлари билан яқин ҳамкорликда иш олиб бордик.

✦ ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИНИ БИР ОЙ ОЛДИН ТУГАТИШ МУМКИНМИ!

✦ РИГА КИМЁГАРЛАРИ БИР МАЙДОНДАН ЙИЛ БЎЙИ ФОЙДАЛАНИБ, ҲАМ ПАХТА, ҲАМ ОЗУҚА ОЛСА БЎЛАДИ ДЕМОҚДАЛАР

✦ ЛАТВИЯЛИК ОЛИМЛАРНИНГ ПАХТАКОРЛАРИМИЗГА КЎМАГИ: «МОРФАНОЛ» БИЛАН ҲАМ ЧЕКАНКА, ҲАМ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛСА БЎЛАДИ

Текширишлардан маълум бўлдики, «108-Ф» навли ғўзада йил охиригача 100 та ва ҳатто ундан ҳам ортиқ ҳосил элементлари пайдо бўлиши мумкин экан. Ҳолбуки шулардан 18—20 тасигина бўлиқ кўсакка айланиб, очилишга улгуради, холос. Яхшилаб мушоҳада этилса, айнан шу ерда аломат ҳодиса намоён бўлади. Яъни хоҳласак-хоҳламасак ҳосил элементларининг катта қисми табиий равишда тўкилиб кетади. Шуниси ҳам борки, улар бошқа кўсакларнинг тўлишиб очилиши учун зарур бўлган ёғ, углевод, оқсил сингари озуқаларга шерик бўлади. Демак, бўлиқ кўсакларга озуқа моддаларининг бир қисми етиб боради, холос. Ана шу ортиқча «чиқим»ни бартараф этиш зарур эди. Озуқаларнинг «йўлда» исроф бўлиши олдини олиб, уларнинг асосий кўсакларга йўналиши ва «оқ олтин»га айланишини таъминлаш мумкин эмасмикан?!

Тадқиқотларимизни асосан ана шу муаммога қаратдик. Юзлаб янги препаратлар синтез қилинди ва синаб кўрилди. Улар орасида «морфанол» деб номланган кимёвий дори ҳаммасидан ҳам самаралироқ, арзонроқ ва қулайроқ деб топилди.

Ғўзанинг ривожланишига қараб, майдонларда план ва социалистик мажбуриятларни ортиғи билан қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди деб ҳисобланган маҳалда, айтайлик ҳар гектар ерда 100 минг туп кўчат бўлиб, ҳар туп ғўзада 5—7 тадан бўлиқ кўсак, 6—9 тадан тугунча пайдо бўлган пайтда «морфанол»нинг маълум процентли, жуда суюлтирилган эритмаси билан ишлов берилади. Уни қўлланиш муддати мутахассислар билан келишилган ҳолда белгиланади. Натижада шох ва бутоқларнинг ўсиши, янги гул, шона пайдо бўлиши ўз-ўзидан тўхтайди, мавсум охиригача ҳам кўсакка айланмайдиган нишоналар тўкилиб кетади. Озуқа моддалар эса кўсак ва тугунчалар сари йўналиб, уларнинг бўлиқ, чигити тўлиқ, толаси узун, пишиқ бўлишига хизмат қилади. Шу зайл пахтанинг пишиб етилиши энг камида 20—25 кунга тезлашади. Ҳар бир чаноқдаги пахта салмоғи 1—1,5 граммга ошади. Яна эътиборли томони шундаки, «морфанол» билан ишлов берилган майдонларда ғўза бир текис, машинабоп бўлиб ўсади, кўсаклар бирданига етилиб, бир йўла очилиши терим техникасини ишлатишга кенг йўл очиб беради.

Асосий агротехник тадбирлардан бири бўлган чеканкалашнинг қанчалик машаққатли иш эканлигини, унга кўплаб вақт ва маблағ сарфланишини ҳаммадан ҳам пахтакорлар яхши билишади. «Морфанол» пуркаш йўли билан эса бу сермашаққат ишдан батамом қутулиш мумкин экан. Юқорида эслатиб ўтилганидек дори таъсир этиб, ғўза ўсишдан тўхтайди. Бинобарин, чеканкалашга сира ҳожат қолмайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, қўл кучи билан ёки механизмлар ёрдамида чеканка қилинганда поя, шох ва бутоқлар ўсишдан тўхтайди. Лекин фойда бермайдиган ҳосил элементлари — шона, гул, тугунча, кўсак ҳосил бўлаверади. «Морфанол» эса бунга йўл қўймайди, озуқа айнан кўсак сари боришига имконият яратади. Озуқа моддаларнинг шу зайл, оқилона, ўз ўрнида ишлатилиши ҳосилдорлик 10—15 процент ошиб, хирмон янада пурвиқор бўлишига, йиғим-терим муддатини 20—25 кун қисқартиришга олиб келади.

Бу ажойиб дорининг таъсир кучи шу билан чекланмайди. Унинг дастлабки қўлланилганига қараганда икки баравар қуюлтирилган эритмасини пуркаш йўли билан дефолиацияга ҳам батамом барҳам бериш мумкин. Майда кўсак тугунчалари бўлиқ кўсакка айланганда бу дори билан иккинчи марта, дефолиация ўрнида ишлов берилади. Аввало, «морфанол» одамлар, далада юрган механизатор ва пахтакорлар учун, шунингдек, жонивор ва ўсимликлар учун мутлақо зарарсиз бўлиб, атроф-муҳитни муҳофаза этишда ниҳоятда катта аҳамиятга эга. Қолаверса, бу препарат амалда қўлланилаётган дефолиантларга нисбатан анча арзон бўлиб, пахта таннархини камайтиришнинг мақбул омилларидан бири бўла олади. Энг асосийси, «морфанол» пахтакорга вақтдан қарийб бир ой ютиш имконини беради. Тежаб қолинган вақт эса мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошириш йўлида қўшимча омиллардан фойдаланишда қўл келади. Чунки, пахта йиғиштириб олингач, ерларни шудгорлагандан сўнг оралиқ экинлари — сули, жавдар, рапс, перко, третикале ва бошқалар экиб, улардан жамоат чорваси учун мўл-кўл озуқа жамғариш мумкин. Жумладан, Тожикистоннинг Ёвон районидаги 4-совхозда пахта йиғиштириб олингач, «В-116» навли жавдар экилиб, гектаридан 400 центнердан кўк масса олинди.

Ҳисоб-китоблар «морфанол» унумдорликни ошириш ҳисобига гектар бошига 90—145 сўмдан иқтисодий самара беришини кўрсатиб турибди. Оралиқ экинлардан олинадиган фойда бу ҳисобга кирмайди. Ана шу натижаларга асосланиб айтиш мумкинки, суғориладиган экин майдонларидан интенсив фойдаланиш вазифасини ҳал этишнинг мақбул йўли топилди. Пахта йиғиб-териб олингач, шу майдонда оралиқ экин экишнинг яна бир хосияти бор. Бунда тупроқда гумус кўпайиб, маҳсулдорлиги ошади, ғўзанинг турли касалликларга, жумладан вилтга чалинишини кескин камайтириш имконияти туғилади.

Дастлабки кезларда кичик майдонларда синовдан ўтган «морфанол» эндиликда минглаб гектар майдонларда ишлатилиб, афзаллиги ва ноёб хоссалари ҳам илмий, ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан асосланди. Бу хосиятли кимёвий дорини уч йилдирки, андижонликлар ҳам синовдан ўтказмоқдалар. «Морфанол»нинг пахтакор учун беминнат «дастёр» эканлигига шубҳа қолмади. Ундан янада кенгроқ майдонларда, кечиктирмай фойдаланиш шу куннинг талабидир. Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон ва Қозоғистондаги улкан пахтазорларда бу препарат ўзини оқлаб, кўпчиликнинг оғирини енгил қилади, ажойиб самаралар беради, деб астойдил ишонамиз.

А. ЕРЕМЕЕВ,
Латвия ССР Фанлар академияси Органик синтез институтининг лабораторияси мудири, химия фанлари доктори.

Р. НУРИДДИНОВ,
шу институт илмий ходими.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

ФАХРЛИ ЎРИНЛАР

Лондонда Европа кубоги учун ўтказилган мусобақада совет спортчилари муваффақиятли куч синашдилар. Енгил атлетикачиларимиз умумкоманда ҳисобида 106 очко жамғариб фахрли иккинчи ўринни эгалладилар. ГДР командаси 117 очко билан биринчи бўлди. ГФР спортчилари 102 очко тўплаб учинчи ўринни олдилар. Мамлакатимиз спортчиларининг муваффақиятига республикамиз енгил атлетикачилари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар. Жумладан, Хельсинкида биринчи марта ўтказилган жаҳон чемпионатининг ғолиби тошкентлик С. Ловачев 400 метрга югуришда 45,83 секундли натижа билан учинчи ўринни эгаллади. Жаҳон чемпионатининг бронза медали совриндори тошкентлик А. Харлов эса 400 метрга тўсиқлар оша югуришда (49,53 секунд) маррага иккинчи бўлиб етиб келди.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

✦ **СУВ ТЎПИ. Римда Европа чемпионати давом этмоқда. СССР терма командаси Руминия [16:11], Испания [10:9], Италия [10:9] ватерполчилари билан учрашди. Совет сув тўпи усталари сафида тошкентлик жаҳон чемпиони Э. Шагаев ҳам иштирок этмоқда.**

✦ **ФУТБОЛ. «Франс футбол» ҳафталик газетаси «Адидас» фирмаси билан ҳамкорликда Европанинг энг кучли тўпурар футболчиларига ўзининг олтин, кумуш, бронза бутси совринларини топширди. Бу сафар ўтган йилги мавсумда 36 та тўп киритган португалиялик Гомеш, голландиялик Хоутман [30 та тўп] ва грек Анастопулос [29 та]лар совринларга лойиқ кўрилди. Энг яхши тўпурарлар сафидан ўтган мавсумда 23 та тўп киритган пахтакорчи Андрей Якубик ҳам жой олди.**

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1983-1984 ўқув йили учун

СИРТҚИ ВА КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига СССР Қуролли Кучлари сафларидан запасга бўшатилганлар, ўрта мактабни тугатгандан сўнг биргина хўжаликда камида бир йил меҳнат стажига эга бўлган илғор колхозчилар, ишчилар ҳамда ўқув ишлаб чиқариш бригадаларининг аъзолари бўлган умумий таълим мактабларининг битирувчилари хўжаликлар йўлланмаси билан қабул қилинади.

Институт ва унинг филиали агрономия мутахассислиги бўйича: агроном олимлар, агрохимик-тупроқшунослар, уруғшунос селекционерлар, шоликорлар, мева-сабзавоткорлар, соҳибкорлар, ўсимликларни муҳофаза қилиш бўйича агрономлар, пиллакашлар, кенг ихтисосдаги зооинженерлар, экономика мутахассислиги бўйича: қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этувчи экономистлар, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби бўйича экономистлар, ўрмон хўжалиги инженерларини тайёрлайди.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар ректор номига ариза, иш жойидан йўлланма, ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), ишлаб чиқариш ва партия-комсомол характеристикаси, 8 дона фотосурат (3х4 см), медицина справкаси (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирмани тақдим этадилар.

Агрономия мутахассислигига кирувчилар билан биология ва химиядан, экономика мутахассислигига кирувчилар география ва математикадан, ўрмон хўжалиги факультетига кирувчилар билан физика ва математикадан суҳбат ўтказилади.

Сиртқи бўлимга ҳужжатлар 15 сентябргача қабул қилинади.
Суҳбатлар 20 дан 25 сентябргача давом этади.
Тингловчилар сафига қабул қилиш 25 сентябрдан 30 сентябргача.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати 10 ой.
Кундузги бўлимга ҳужжатлар 1 октябрдан 10 ноябргача қабул қилинади.
Суҳбатлар 15 ноябрдан 25 ноябргача давом этади. Тингловчилар сафига қабул қилиш 25 ноябрдан 30 ноябргача.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати 8 ой.
Сиртқи ва кундузги тайёрлов бўлими тингловчилари ётоқхона, кундузги бўлим тингловчилари стипендия билан таъминланадилар, хўжалик йўлланмаси билан келганлар 15 процент ошиқча стипендия оладилар.

Сиртқи тайёрлов бўлимини тугатган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган шахслар институтнинг сиртқи ва кундузги бўлимларининг биринчи курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар, кундузги тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар институтнинг 1 курс кундузги бўлимига қабул қилинадилар.

Адрес: 700183, Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими. Телефон: 62-23-02.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТОШКЕНТ РАЙОНИДАГИ 68-ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—1984 ўқув йили учун

8 ва 10 синфни битирган йигит ва қизларни асаларичилик мутахассислиги бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1 йил. Ўқиш даври узлуксиз иш даврига киради. Аъло баҳо билан битирган ўқувчиларга техникум ва олий ўқув юртларига йўлланма берилади ва улар конкурссиз қабул қилинадилар.

Ўқувчилар стипендия, ётоқхона ва кийим-кечаклар билан таъминланадилар.

Билим юртида ўрта таълимни давом эттиришга имконият бўлиб, Гагарин номли 2-кечки ишчи ёшлар мактабининг 9—10—11 синфлари ҳам мавжуд.

Колхоз ёки совхоздан йўлланма билан келганлар ўз жойларига ишга юбориладилар.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли), мактабдан ёки иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см.), соғлиғи ҳақида справка.

Билим юртининг адреси: Тошкент область, Тошкент район, Абдураҳмонов номли совхоз, 2 бўлим. Телефон: 56-689.

Билим юртига «Келес» автостанциясидан 292-автобусда сўнгги бекатигача борилади.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги
Марказий қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш институтининг
ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ (ЦИНАО)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудирлари: агрохимия хизматида техника-иқтисодий кўрсаткичлари, тупроқни ўғитлаш ва агрохимик тадқиқот тажрибаси;
лаборатория мудирлари: ўғитларни қўллаш планларини ишлаб чиқиш ва бошқаришнинг автоматик системасини ахборотли таъминлаш, илғор тажрибани умумлаштириш ва тугалланган ечимларни тадбиқ этиш.

Конкурс муддати —эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар ушбу адресга юборилсин: 702152, Тошкент области, Оржоникидзе райони, Институт алоқа бўлими, Семенная кўчаси, 8-уй.

«Узглавкаракульпром» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи бирлашманинг контрол-тафтиш бўлими бошлиғи И. Турғуновга укаси

Абрий
ТУРҒУНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер, 1926 йилдан КПСС аъзоси

Эшонхўжа
ҲОШИМХУЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.20 — У сизни севади. Бадиий фильм. 11.40 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.40 — Концерт. 13.10 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.55 — Горнчилар қаердасиз. 17.40 — Қадрдон ўлка тароналари. 17.50 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильмлар. 20.00 — Кафедра. 21.30 — Время. 22.05 — Кафедра. Спектаклнинг давоми. 23.00 — Дунё воқеалари. 23.15 —Сув спорти. Европа чемпионати. 24.00 — Футбол. Жальгирис — Динамо.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Совет тасвирий санъати. 10.55 — Сизга манзур шеърлар. 11.25 — Ота-оналар. Сизлар учун . 11.55 — Немис тили. 12.25 — Болалар учун фильм. 13.40 — Илмий-оммабоп фильмлар. 14.20 — Москва шаҳар Восход болалар хор мактабининг чиқиши. 14.50 — Фойдали ўйинлар. 15.50 — Мультфильмлар. 16.20 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Яхши ном. Ҳужжатли фильм. 19.20— Фильм-концерт. 19.30 — В. И. Савин хотираси учун волейбол бўйича халқаро турнир. 20.00 — Сув спорти. Европа чемпионати. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Хатларингиз асосида. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм. 3—4-сериялар. 23.50 — С. Рахманинов. 1-соната. Ре-ми-нор.

ТОШКЕНТ-I. 12.35 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 13.15 — Концерт. 13.55 — Интилганга толе ёр. 15.15 — Қамал. 2-фильм. Пулково меридиани. 16.30 — Телефильм. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — Ёшлик. 18.45 — Ижод саҳифалари. А. Чайковский туғилган куннинг 70 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Инсон ва қонун. 20.15 —Ноз-неъмат бунёдкори. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап. 22.20 — Қамал. 3-фильм. Ленинград метрономи. 24.00 — Янгиликлар.

25 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Дарвозаси тиллодан. 10.20—Ҳужжатли фильм. 10.50 — Симфоник ва эстрада куйлари оркестри чалади. 11.25— Болалар учун фильм. Юлдузча ва қулонча. 12.10 — Ҳужжатли фильмлар. 12.40 — 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Инсон ва робот. 16.10 — В. Моцарт. До мажор квартети. 16.45 — Шахмат мактаби. 17.15 — Ўтган кунлар жозибаси. 17.45 —Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони МЭЛЗ ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари Е. А. Власов билан учрашуви. 18.30 — Қўшиқ инсон билан қолади. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30—Мультфильм. 19.55 — Концерт. 20.25 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. МАСК — Днепр. Танаффус пайтида (22.45) — Дунё воқеалари. 23.45 — Сув спорти, Европа чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — С. Слепокуров чалади. (Баян). 10.30 — Горнчилар, қаердасиз. 11.15—Онамларнинг мактаби. 11.45 — Испан тили. 12.15 — Лесневскийлар оиласи. Бадиий фильм. 1-серия. 13.25 —Драматургия ва театр. 14.20 — Ҳаётга йўлланма. 15.05 — Тентак Иванушка қандай қилиб мўъжиза излаб борди. Бадиий фильм. 16.25 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — В. И. Савин хотираси учун волейбол бўйича халқаро турнир. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Велоспорт бўйича жаҳон чемпионати. 21.30—Время. 22.00 — Бадиий фильм. 5- ва 6-сериялар. 23.45 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 12.35— Биз мактабга борамиз. 13.05 — Интилганга толе ёр. 2-қисм. 13.25— Қамал. 3-фильм. Ленинград метрономи. 16.05 —Телефильмлар. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — Мактаб ўқувчилари учун бешинчи меҳнат чораги. 18.55 — Ёшлик. 19.15 — Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган бадиий ва ҳужжатли фильмлар. 19.30 —Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон ССР халқ артисти композитор, М. Мирзаевнинг ижодий кечаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор М. Мирзаевнинг ижодий кечасининг давоми. 21.30 — Время. 22.00 — Маккажўхори: ҳам дон, ҳам озуқа. 22.20 — Қамал. 4-фильм. Искра операцияси. 23.25 — Янгиликлар.

РАДИО

24 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Мақомлардан парчалар. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — «КПСС XXVI съезди ривожланган социализмнинг иқтисодий сиёсати ҳақида». 11.25 — Концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Чанг оҳанглари. 20.50 — Шеърият кечаси. 21.10 — Хайрли тун. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Тбилиси) — «Пахтакор».

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦҚ Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР